

Empowered lives.
Resilient nations.

ДРУГИЙ КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ 2012

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Квітень-червень 2012

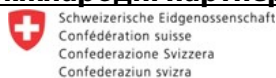
www.undp.org.ua

msdp.undp.org.ua

Подяка нашим партнерам Національні партнери

	Івано-Франківська міська рада		Житомирська міська рада		Рівненська міська рада		Калинівська міська рада
	Новоград-Волинська міська рада		Галицька міська рада		Миколаївська міська рада		Сакська міська рада
	Кіровська міська рада		Голопристанська міська рада		Кагарлицька міська рада		Джанкойська міська рада
	Вознесенська міська рада		Українська міська рада		Нововолинська міська рада		Щолкінська міська рада
	Могилів-Подільська міська рада		Львівська міська рада		Долинська міська рада		Рубіжанська міська рада
	Тулчинська міська рада		Євпаторійська міська рада		Вінницька міська рада		Новоозернівська селищна рада
	Бахчисарайська міська рада		Нижньогірська селищна рада		Зуйська селищна рада		Первомайська селищна рада
	Красногвардійська селищна рада		Комітет Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування		Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України		Академія муніципального управління

Міжнародні партнери

Швейцарська Конфедерація

Досягнення проекту були б неможливими без підтримки та співпраці міст-партнерів проекту ПРООН/МПВСР, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський, Миколаїв, Кіровське, Гола Пристань, Кагарлик, Вознесенськ, Українка, Могилів-Подільський, Львів, Рубіжне, Долина, Тулчин, Калинівка, Саки, Джанкой, Щолкіне, Євпаторія та селищ Нижньогірське, Красногвардійське, Первомайське, Зуя та Новоозерне; Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування, Академії муніципального управління, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Інституту хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Рубіжне), Національного університету водного господарства та природокористування, Таврійського гуманітарно-екологічного інституту а також міжнародних партнерів, зокрема, Канадської агенції міжнародного розвитку, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та Посольства Королівства Норвегії в Україні. Команда проекту висловлює щирю подяку їм за їхню підтримку та співпрацю. Аналогічно, команда ПРООН/МПВСР хотіла б подякувати за співпрацю всім інституціям/людям, залученим до процесу впровадження програми, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру, та іншим структурним підрозділам в Україні, а також громадянам, службовцям муніципалітетів, вченим, представникам бізнес-спільноти, організацій громад та іншим приватним та державним установам

АБРЕВІАТУРИ

ОУ	Освітні установи
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків – неприбуткове товариство, створеним власниками житлових і нежитлових приміщень, розміщених в багатоквартирному будинку для сприяння управлінню спільної власності та утримання, обслуговування та управління неподільною сумісною власністю
ОГ	Організація громади
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
КАМР	Канадська агенція міжнародного розвитку
УЦРТ	Українські цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядова громадська організація
НФМП	Національний форум міст-партнерів
ОЖ	Організація жителів
СУЯ	Система управління якістю муніципальних послуг
СР	Сталий розвиток
ШАРС	Швейцарська агенція розвитку та співробітництва
МСП	Малі та середні підприємства
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
DESPRO	Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»

Головна статистична інформація про заходи ПРООН/МПВСР за другий квартал 2012 р.

№	Заходи	до2012р.	1 кв. 2012	2 кв. 2012	Всього з 2004
1	Територія, охоплена заходами				
a	Області (включаючи АР Крим)	12	-	-	12
б	Міста	29	-	-	29
2	Інституційний розвиток				
a	Організації громад	636	7	9	652
б	Мережі навчальних закладів	13	-	-	13
в	Мережі бізнес-структур	2	-	-	2
г	Мережі громадських організацій	8	-	-	8
д	Муніципальні ради сталого розвитку	4	-	-	4
е	Національний форум міст-партнерів	1	-	-	1
є	Національний форум ВНЗ-партнерів	1	-	-	1
3	Членство				
a	Кількість громадян – всього	65451	746	1058	67767
i)	Жінок	37343	393	707	38708
ii)	Чоловіків	28108	353	354	29025
б	Загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади	265	-	-	265
в	Неурядові громадські організації	92	-	-	92
г	Бізнес-структури	31	-	-	31
4	Розвиток людських ресурсів				
a	Кількість впроваджених заходів РЛР	487	4	3	494
б	Вигодонабувачі / учасники – всього	13275	451	315	14041
5	Покращення якості життя людей				
a	Підтримані проекти місцевих громад	294	-	12	306
б	Загальна вартість проектів (тис. грн) *	33550,552	-	1157,744	34708,296
i)	Внесок громади	4564,362	-	216,763	4781,125
ii)	Частка міської ради	16588,49	-	672,291	17260,781
iii)	Частка ПРООН / ШАРС/ КАМР	11177,502	-	268,690	11177,502
iv)	Частка інших місцевих донорів	1220,298	-	-	1220,298
в	Статус впровадження проектів				
i)	Перерахована сума, (тис. грн.)***	33202,7	-	-	33202,7
ii)	Завершені проекти	237	9	10	256
г	Прямі вигодонабувачі проектів	212457	-	1938	214395
i)	Жінки	73559	-	794	74353
ii)	Чоловіки	57705	-	662	58367
iii)	Діти	81193	-	482	81675
б	Мобілізація та використання ресурсів, дол. США	Бюджет на 2012	Використано в 1 кв. '12	Використано в 2 кв. '12	Виконання,%
a	Рівненська міська рада	5 358,96	1 608,75	3 683,84	98,76
b	Новоград-Волинська міська рада	841,74			0,00
c	Кіровоградська міська рада	934,92			0,00
d	Голопристанська міська рада	3 149,29			0,00
e	Українська міська рада	2 350,78			0,00
f	Могилів-Подільська міська рада	1 471,28			0,00
g	Нововолинська міська рада	1 718,07	179,38		10,44
h	Миколаївська міська рада	525,70	459,80		87,46
i	Долинська міська рада	1 858,32	506,84	1 288,52	96,61
j	Сакська міська рада	2 406,02	1 121,47		46,61
k	Івано-Франківська міська рада	6 886,96			0,00
l	Джанкойська міська рада	1 508,94		1 226,75	81,30
m	Кагарлицька міська рада	503,25			0,00
n	Тульчинська міська рада	6 963,74			0,00
o	Вознесенська міська рада	1 647,75			0,00
p	Рубіжанська міська рада	6 558,97		5 725,68	87,30
q	Галицька міська рада	1 079,73			0,00
r	Євпаторійська міська рада	630,95		146,65	23,24
s	Калинівська міська рада	348,06	321,88		92,48
t	Бахчисайрайська міська рада	622,49	601,88		96,69
U	Програма розвитку ООН	150 000,00	68 153,69	1 746,65	46,60
v	ШАРС	409 810,00	16 819,42	91 687,01	26,48
w	Норвезьке Посольства	2 939,13			0,00
x	Разом	610 115,05	89 773,08	105 505,09	32,01

* 1 долар США = 8.00 грн. (березень 2012)

Огляд основних досягнень МПВСР протягом квітня-червня 2012 р.**Основні завдання протягом кварталу включали:**

- Розробити дві навчальні програми;
- Проводити навчання для місцевих партнерів, без відриву від роботи, через соціальні медіа (блог, Facebook та ін.), проводити регулярні консультації та надати дорадчу підтримку;
- Оновлювати веб-сторінки МПВСР та ПРООН, сторінку Facebook та блог на регулярній основі;
- Підтримати впровадження проекту системи управління якістю муніципальних послуг в м. Бахчисарай;
- Підписати 11 угод про співфінансування, провести моніторинг передачі обладнання на баланс ПРООН, забезпечити переведення фінансів для оплати проектів громад організаціям громад;

Ключові досягнення протягом кварталу включали наступні:**1. Реформа у сфері політики та законодавства:**

- Експерти Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та представники засобів масової інформації відвідали м. Новоград-Волинський. Гості вивчили унікальний досвід співпраці міста з ПРООН/МПВСР та досвід реформи житлово-комунального господарства міста.
- МПВСР підтримала обговорення Проекту Закону «Про органи самоорганізації населення», проведене Асоціацією районних та обласних рад в м. Суми.
- Досягнення в рамках міжмуніципального проекту щодо інтегрованого поводження з ТПВ, що реалізується в Тульчинському районі спільно проектами DESPRO та ПРООН/МПВСР були представлені на Всеукраїнському семінарі з ТПВ «Саночистка-2012», в м. Бердянськ. Проект ПРООН/МПВСР підтримав участь в семінарі 2 представників місцевих партнерів з мм. Тульчин та Рубіжне.
- Проект ПРООН/МПВСР підтримав обговорення на рівні міських голів гострих проблем поводження з ТПВ в рамках VII Конференції малих міст, проведеної в м. Українка (Київська область) 26-27 червня 2012 р. Учасникам було презентовано прогрес міжмуніципального проекту по впровадженню інтегрованого підходу до поводження з твердими побутовими відходами.
- Урочисте відкриття джерела, відновленого в рамках проекту «Кожна краплина має значення», відбулося в околиці с. Літочки (Київська область) за участю високоповажних представників системи ООН, компанії «Кока-Кола», а також представників місцевої та державної влади.
- Проект ПРООН/МПВСР презентував досвід мобілізації громад в рамках заходу «Європейське містечко – Наш континент. Наше майбутнє», проведеного за підтримки міста Києва та Делегації Європейської Комісії в Києві. Цільовою аудиторією заходу були міжнародні гості Євро-2012. Проект організував майстер-клас з поводження з твердими побутовими відходами для 20 учасників та учасниць, виставку дитячих малюнків, присвячену сталому міському розвитку та представив інфографічні баннери.

2. Розвиток інституційної спроможності:

- 9 організацій громад створено в містах-партнерах. 707 жінок та 354 чоловіків, що мешкають в 9 будинках стали членами новостворених організацій;
- Електронний документообіг впроваджують в м. Вознесенськ, проект по впровадженню системи управління якістю муніципальних послуг (СУЯ) знаходиться на початковій стадії реалізації в м. Бахчисарай.

3. Покращення якості життя – проекти місцевих громад:

- В 2012 році було затверджено 12 проектів місцевих громад в контексті Швейцарської агенції розвитку та співробітництва. З них 5 проектів м. Рівне, 4- м. Євпаторія, по одному проекту від мм. Джанкой, Саки та Вознесенськ.
- Загальна вартість проектів становить 1,16 млн. грн., в т.ч. 216 тис. грн. (18,7%) внесено

організаціями громад, 673 тис. грн. (58,06%) внесено міськими радами, 269 тис. грн. (23%) внесено ПРООН/МПВСП з фонду ШАРС.

- Завершено реалізацію 256 проектів громад в містах-партнерах з початку роботи Програми, 38 знаходяться на фінальній стадії реалізації (середній статус виконання 75-90%). 10 проектів виконано менш ніж на 50%.

4. Розвиток людських ресурсів:

- Проведено 9 заходів для розвитку людських ресурсів протягом кварталу, з яких 6 заходів проведено Муніципальними відділами підтримки в містах-партнерах та 3 заходи – Командою управління проекту в м. Київ. У заходах взяли участь 315 осіб (42,4% чоловіків та 57,6% жінок);
- Тренінги були проведені для членів та керівництва ОСББ щодо процедур створення ОСББ, законодавства, що регулює створення та роботу ОСББ. Також проведено тренінг для тренерів - шкільних вчителів м. Вінниця, який готував учасників викладати курс «Уроки для сталого розвитку».

5. Результати комунікаційних заходів

- В 2 кв. 2012 р. у ЗМІ 91 раз згадували проект та його результати, з них 44 рази у національних мас-медіа, а 47 – у місцевих. Офіційні веб-сторінки були найбільш популярним засобом для висвітлення заходів Програми і принесли 53,93 % всіх згадувань, національні і місцеві друковані ЗМІ принесли 21,35% згадувань, місцеве телебачення -17,98% та радіо - 8,99%.
- Експерти ПРООН/МПВСП, DESPRO та Мінрегіону обговорили проблеми, пов'язані з практиками поводження з твердими побутовими відходами, в ході прес-конференції «Тверді побутові відходи. Сміттєзвалища в Україні. Чи загрожує Україні сміттева катастрофа?» проведеної 3 травня в медіа холі інформагенції «Українські національні новини».
- Проект проаналізував 8-річний досвід та уроки проекту і представив їх у формі інфографіки.
- Проведено прес-тур до м. Івано-Франківськ для поширення досвіду участі міста в проект «Кожна краплина має значення» для 12 журналістів з Західних областей України. Захід проведено 29 травня 2012 р. Журналісти взяли участь в офіційній церемонії відкриття джерела, відновленого в рамках проекту «Кожна краплина має значення».
- В Тульчинському районі проводиться перший етап інформаційної кампанії «Менше сміття – краще життя». В рамках кампанію проводять навчання в місцевих школах, мотиваційні зустрічі з цільовими групами місцевих громад та надають медіа підтримку цим заходам.
- Проект профінансував друк 2000 примірників практичного посібника «Побутові відходи – правила гри ринку», орієнтованого на місцевих посадовців та службовців органів місцевого самоврядування, працівників підприємств сфери ТПВ.

6. Мобілізація і використання ресурсів

- Загалом, 610 тис. дол. було отримано від різних донорів, в т. ч. 150.0 тис. дол. від ПРООН, 410 тис. дол. від ШАРС, 2.9 тис. дол. від Посольства Королівства Норвегія і 47 тис. дол. внесено містами-партнерами. До кінця 2 кв. 2012 було використано 195.3 тис. дол., що з початку року становить 32,01% виконання бюджету.

Плани на 2012:

- Підтримати дослідження щодо включення підходу за участі громади у національну політику для поліпшення якості надання громадських послуг;
- Провести діалог / організувати заходи для ЗМІ/ круглі столи для сприяння реформі місцевого самоврядування та житлово-комунального господарства;
- Організувати тренінги для місцевих / національних посадовців з ключових питань місцевого самоврядування;
- Розробити та пілотувати навчальні програми для керівників ОСББ та управителів будинків у партнерстві з Мінрегіоном;

- Підтримати муніципалітети у впровадженні інноваційних практик місцевого самоврядування через соціальні медіа;
- Провести тренінги для місцевих громад щодо управління та обслуговування житлового фонду, ОСББ;
- Провести техніко-економічне обґрунтування та інформаційну кампанію в рамках міжмуніципального проекту з ТПВ;

ЗМІСТ

Абревіатури, 3

Головна статистична інформація про заходи Програми в 2012 р., 4

Короткий виклад досягнень МПВСР в 2012 р., 5

I. Контекст, 9

- 1.1 Генезис Програми, 10
- 1.2. Досягнення Програми, 11
- 1.3. Територія, охоплена заходами Програми, 14

II Досягнення Програми, 15

- 2.1 Результати розвитку, 16
 - 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, 18
 - 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 23
 - 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 24
 - 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 26
- 2.2 Менеджмент та ефективність, 28
 - 2.2.1 Партнерства / Зв'язки, 28
 - 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, 28
 - 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, 33
 - 2.2.4 Зовнішнє оцінювання Програми, 34

III Уроки та можливості, 37

- 3.1 Нагромадження досвіду, 38
- 3.2 Плани на майбутнє, 38

Додатки

- 1. Фінансовий статус місцевих ініціатив для сталого розвитку, що реалізуються за підтримки Швейцарської Конфедерації, грн., 40
- 2. Контактна інформація, 42
- 3. Команда реалізації проекту, 44

Перелік таблиць

- 1. Досягнення цільових показників розвитку МПВСР в 2-му кварталі 2012 р., 16
- 2. Інституційний розвиток у містах-партнерах у другому кварталі 2012 р., 23
- 3. Проекти, що реалізуються за підтримки ШАРС, 24
- 4. Статус завершеності проектів (2004-2012), 25
- 5. Заходи з розвитку людських ресурсів в 2012, 26
- 6. Розклад тренінгів для вчителів в рамках проекту ККМЗ, 27
- 7. Кількість медіа-згадувань, 29
- 8. Мобілізація та використання ресурсів в розрізі донорів в 2012 р., дол., 33

Перелік карт

- 1. Територія, охоплена заходами МПВСР, 5

Перелік вставок

- 1. Як ми підтримуємо надання послуг, орієнтоване на громадянина, 23
- 2. Проект громади «Відновлення природного джерела в Івано-Франківському міському парку», 31
- 3. Резюме звіту про зовнішню оціночну місію проектів DESPRO та МПВСР (уривок), 34

Розділ ПЕРШИЙ

КОНТЕКСТ

1.1. Генезис Програми, с. 10

1.2. Територія, охоплена заходами Програми, с.12

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Передумови

Підготовча фаза «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСР) ПРООН в Україні була започаткована у квітні 2004 р. для розробки спільного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку. У 2005 році Програма увійшла у другу фазу своєї діяльності для демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства з метою вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем у містах. Третя фаза – «Муніципальне врядування та розширення повноважень громад» – проходить протягом 2008-2012 рр. Програма виконується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.

МПВСР є частиною Програми місцевого розвитку (ПМР) ПРООН / Україна разом з іншими проектами, такими як «Програма розвитку та інтеграції Криму», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Програма місцевого розвитку слугує парасольковою програмою для сприяння підтримуваному громадянами місцевому розвитку та місцевому демократичному врядуванню в Україні через модель сталого розвитку за участі громад. Головним донором, що підтримує проектні заходи ПРООН/МПВСР є Швейцарська агенція розвитку та співробітництва.

Мета, стратегія та схема виконання

Метою МПВСР є сприяння врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення міст України.

За стратегією, Програма втілюється на засадах партнерства, що базується на зобов'язаннях щодо співфінансування, власності та сталості. Діяльність Програми здійснюється через місцевих та національних партнерів з громадського та приватного секторів. Основними партнерами є міські ради, місцеві громади, Парламентський комітет із питань державного будівництва та місцевого самоврядування; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Інститут хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Рубіжне), Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне) та Таврійський гуманітарно-екологічний інститут (м. Сімферополь).

Проект працює на трьох рівнях – громади, міста та національному рівні. Напрями діяльності на кожному рівні наведено далі.

Розвиток вмінь місцевих громад вирішувати проблеми місцевого розвитку

- Проект підтримує формування організацій громад за широкої участі громадян у містах України - об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), обслуговуючих кооперативів, громадських організацій шкіл та дитсадків та їх мереж.
- Розвиток спроможності місцевих громад чітко окреслити та реалізувати місцеві ініціативи для сталого розвитку в партнерстві з місцевою владою.
- Підтримка міжгалузевих (соціально-економічних та екологічних) ініціатив для сталого розвитку шляхом надання малих грантів на засадах співфінансування.

Підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування для покращення надання послуг

- Розвиток інституційного потенціалу (створення муніципальних відділів підтримки громадських ініціатив та розвиток спроможності їхніх працівників).
- Дорадчі послуги, організація тренінгів, логістична підтримка стратегічного планування, впровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до міжнародної системи ISO, проведення громадських слухань, сприяння інтегруванню планів організацій громад до планів розвитку міст.

- Підтримка муніципалітетів у впровадженні електронного врядування, інноваційних практик управління твердими побутовими відходами, енергоефективності, реформи житлово-комунального господарства та ін.
- Інформаційно-комунікаційні технології – підтримка створення сучасних офіційних веб-сторінок для ефективної комунікації місцевої влади та громад.
- Підтримка міжмуніципальної співпраці між містами-партнерами для обміну досвідом.
- Ознайомчі візити для службовців органів місцевого самоврядування із метою вивчення успішного досвіду застосування підходу до місцевого розвитку за участю громади, східно-західні обмінні візити для ознайомлення з досвідом та практикою місцевого самоврядування.
- Підвищення обізнаності щодо Цілей Розвитку Тисячоліття, сталого розвитку, енергоефективності та людського розвитку.

Заходи у сфері політики та законодавства

- Накопичення та поширення досвіду у сфері децентралізації та місцевого самоврядування по всій Україні (шляхом проведення досліджень, семінарів, конференцій, круглих столів та ін.).
- Співпраця з Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, для сприяння реформі місцевого самоврядування та децентралізації в Україні.
- Аналітичне дослідження стану місцевого самоврядування, залучення громадян до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.
- Консультації для органів державної влади з метою удосконалення надання житлово-комунальних послуг.
- Тренінги для посадових осіб центральних органів влади та органів місцевого самоврядування з курсу «Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування», підходів залучення громад до процесу прийняття рішень щодо місцевого розвитку, розробка місцевих стратегій для сталого розвитку.
- Підготовка майбутнього покоління, компетентного у питаннях підходу до місцевого розвитку за участю громади, глобальних проблем людства та сталого розвитку, через упровадження навчального курсу «Сталий розвиток суспільства» в українських вищих навчальних закладах.

1.2.ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ ЗА 8 РОКІВ

Рівень громади: Муніципальні відділи підтримки (МВП) були створені в 29 містах-партнерах задля мобілізації місцевих громад та підтримки проектів місцевого розвитку. Завдяки роботі МВП було створено 652 організацій громад в секторі житлово-комунального господарства та навчання; покращилися умови проживання 214 тисяч міських жителів через надання малих грантів для більш ніж 306 проектів громад, що були реалізовані на засадах спів- фінансування.

Загальна вартість проектів сягає 34,7 млн. грн. Реалізація цих проектів безпосередньо покращила умови проживання більш ніж 214 тис. людей. Досвід Програми свідчить, що об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) – юридична форма організації жителів будинку, що сприяє власності, обслуговуванню та управлінню створеної та відремонтованої інфраструктури.

Муніципальний рівень: Навчання посадовців та службовців органів місцевого самоврядування та майбутнього покоління (більше 14 тисяч вигодонабувачів) дало змогу широко застосовувати підхід до місцевого розвитку за участю громади. Потенціал системи муніципального управління в сфері надання громадських послуг та широкого залучення місцевих громад в процес прийняття рішень, посилюється через підтримку розробки Стратегічного плану для одного міста Новоград-Волинський, впровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до стандарту ISO

9001:2008 для шести міст, впровадження засобів електронного врядування через створення офіційних веб-сторінок для 18 муніципалітетів та ін.

ПРООН/МПВСП зміцнює порозуміння між Східною і Західною Україною шляхом поширення інформації та обміном досвіду між посадовцями та організаціями громад міст Східної та Західної України. Програма підтримала 9 обмінних візитів, в яких взяли участь 321 посадовця (міські голови, їх заступники, голови департаментів), представники навчальних закладів та місцевих громад з 20 областей України.

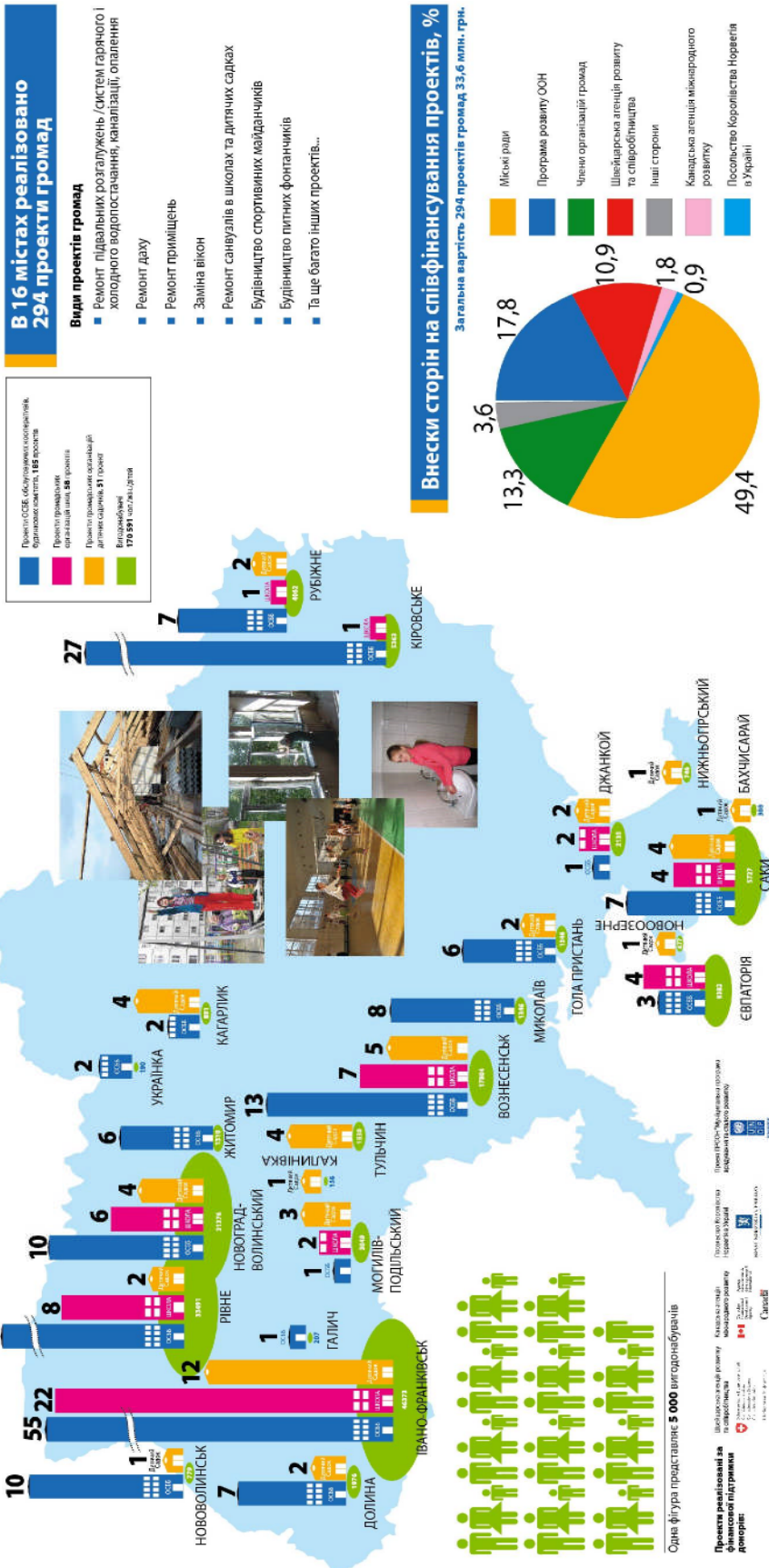
В 2010-2012 роках Програма за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» впроваджує проект міжмуніципальної співпраці щодо поводження з твердими побутовими відходами в Тульчинському районі. Цей проект є унікальним для України та допоможе покращити якість послуг, пов'язаних зі збором, сортуванням, вивезенням та утилізацією або переробкою твердих побутових відходів для більш ніж 55 тис. мешканців району.

На додачу до проектів розвитку інфраструктури, МПВСП пропагує принципи гендерної рівності та підвищує обізнаність з найважливіших питань сталого розвитку, запобігання ВІЛ/СНІДу, прав людини, прав споживача та енергоефективності в 12 містах. Проект підтримав запровадження курсу зі сталого розвитку в школах для того, щоб виховувати в майбутнього покоління правильне ставлення до ресурсів та навколишнього середовища.

Національний рівень: На національному рівні діалог було підтримано завдяки виробленим рекомендаціям для Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо реформи системи комунального господарства через 1) формування та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ); 2) системи поводження з твердими побутовими відходами в містах та ролі населення міста в сортуванні сміття; 3) підтримка зусиль Мінрегіону України щодо міжмуніципальної співпраці; 4) розробка рекомендацій щодо електронного врядування; внесок у Парламентські слухання щодо порядку денного місцевого самоврядування та ін.

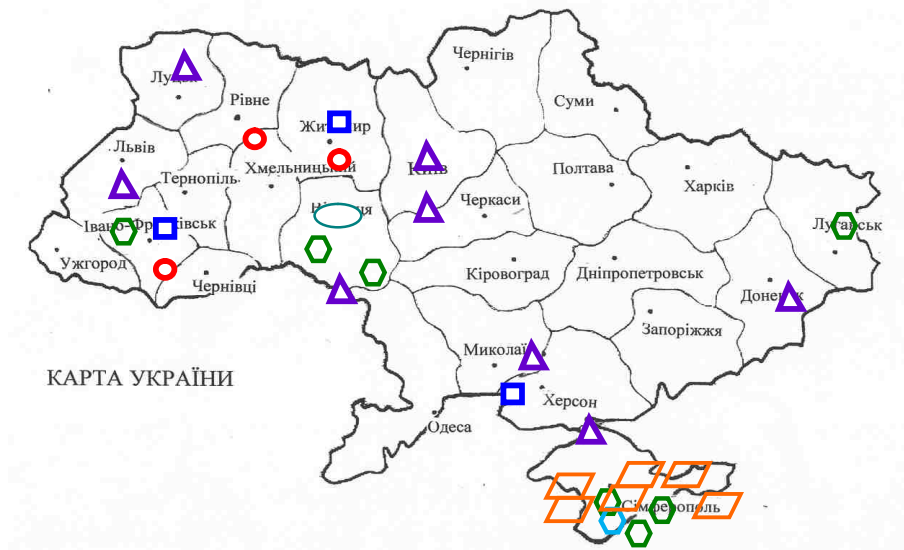
Схема-1: Інфографіка щодо проектів громад, реалізованих за підтримки ПРООН/МПВСР

Громади покращують якість життя в містах України

1.3. ТЕРИТОРІЯ, ОХОПЛЕНА ЗАХОДАМИ ПРОЕКТУ

МПВСР працює в 24 містах та 5 селищах з 12 областей України, зокрема в містах Івано-Франківськ, Галич, Долина (Івано-Франківська область); Рівне; Житомир, Новоград-Волинський (Житомирська область); Миколаїв, Вознесенськ (Миколаївська область); Кагарлик, Українка (Київська область); Нововолинськ (Волинська область); Могилів-Подільський, Тульчин, Калинівка, Вінниця (Вінницька область); Львів (Львівська область), Кіровоград (Донецька область); Рубіжне (Луганська область); Гола Пристань (Херсонська область); Саки, Джанкой, Шолкіне, Євпаторія, Бахчисарай та селища міського типу Нижньогірський, Красногвардійське, Первомайське, Зуя та Новоозерне (АР Крим).

Карта - 1: Територія, охоплена заходами МПВСР

Де:

- Пілотні міста-партнери 2004 р.
- Міста-партнери 2005 р.
- Міста-партнери 2006 р.
- Міста-партнери 2007 р.
- Міста-партнери 2008 р.
- Міста-партнери 2009 р.
- Міста-партнери 2010 р.

Розділ ДРУГИЙ

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

2.1 Результати розвитку, 16

2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, 18

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 23

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 24

2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 26

2.2 Менеджмент та ефективність, 28

2.2.1 Партнерства / Зв'язки, 28

2.2.2 Результати комунікаційних заходів, 28

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, 33

2.2.4 Зовнішнє оцінювання Програми, 34

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

Заплановані результати проекту згідно з робочим планом ПРООН/МПВСР на 2012 рік наведено в Схемі-I:

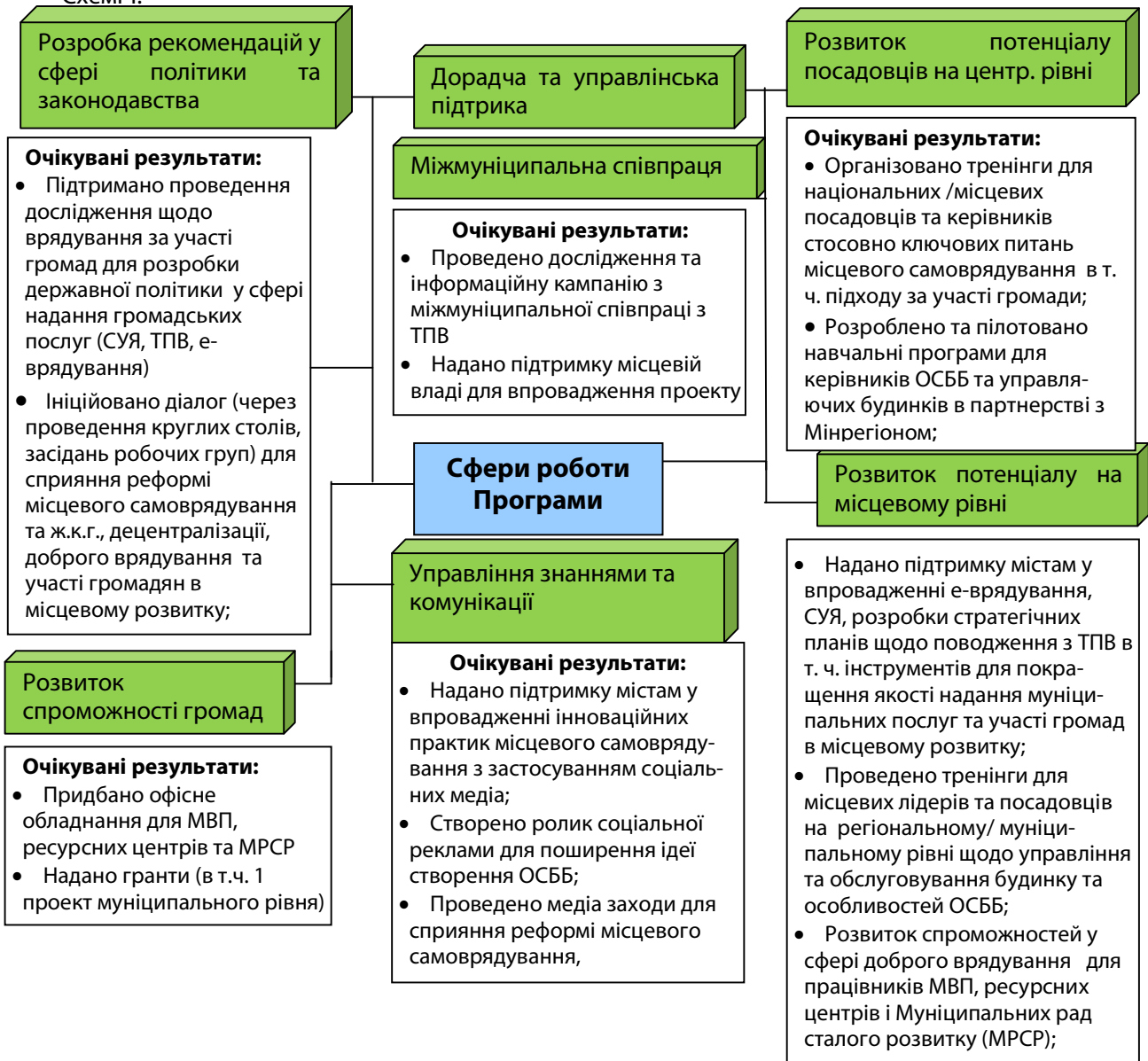

Схема – I: Бачення заходів ПРООН/МПВСР в 2012 році

Прогрес в цих сферах відстежується через моніторинг цільових показників вказаних в Таблиці – I.

Таблиця – I: Досягнення цільових показників розвитку МПВСР в 2-му кварталі 2012 р.

№	Очікувані результати	Донор, що підтримує	Річний цільовий показник	Досягнення у 2012 р.	%
1.	Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фінансових і адміністративних повноважень для підтримки	ПРООН, ШАРС	1. Розроблено два пакети рекомендацій/пропозицій щодо покращення надання громадських послуг (СУЯ, е-врядування) 2. Підтримано проведення трьох круглих столів (в т.ч. засідання Національного форуму міст-партнерів),	2. Підтримано проведення п'яти круглих столів	0 167

	місцевого розвитку		зустрічі робочих груп щодо місцевого самоврядування, реформи житлово-комунального господарства, децентралізації		
			3. Розроблено та впроваджено тренінговий курс щодо ключових питань місцевого самоврядування у партнерстві з НАДУ 4. Проведено навчання для 40 державних службовців та службовців о.м.с. (чол. та жін.) щодо ключових питань місцевого самоврядування 5. Розроблено 2 тренінгові програми для лідерів ОСББ та управителів будинків 6. Дві кращі моделі доброго врядування, розроблені за підтримки проекту, визнано на національному рівні для поширення та повторення	3. Розроблено та презентовано тренінговий курс щодо ключових питань місцевого самоврядування у партнерстві з НАДУ 4. Проведено навчання для 50 державних службовців та службовців о.м.с. (чол. та жін.) щодо ключових питань місцевого самоврядування 5. Триває розробка 2 тренінгових програм для лідерів ОСББ та управителів будинків 6. модель реформування житлово-комунального господарства в м. Новоград-Волинський визнано на національному рівні	50 125 50 50
2.	Посилення потенціалу місцевих органів влади прозора визначати і впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги і сприяти місцевому розвитку	ПРООН, ШАРС	1. В 2 містах впроваджено інноваційні практики врядування (е-врядування, СУЯ, енергоефективні практики) 2. Розроблено пакет рекомендацій для покращення якості надання громадських послуг на місцевому рівні; 3. Мін. 50 місцевих лідерів та керівників обласних/місцевих посадовців (чол. та жін.) пройшли навчання з управління та обслуговування, управління житлово-комунальним господарством та ОСББ 4. Розроблено і підтримано 1 міжмуніципальну ініціативу з ТПВ	1. в 2 містах впроваджуються інноваційні практики врядування (е- врядування в м. Вознесенськ та СУЯ в м. Бахчисарай) 3. 50 місцевих лідерів та керівників обласних/місцевих посадовців (чол. та жін.) пройшли навчання 4. Розроблено і підтримано 1 міжмуніципальну ініціативу з ТПВ	50 100 100
3.	Зміцнення потенціалу громад для покращення соціальних, економічних та екологічних умов проживання	ПРООН, ШАРС, міста-партнери	1. Створено 20 організацій громад 2. 3 них 10 ОСББ 3. Проведено навчання для 150 членів ОСББ (чол. та жін.) з управління та обслуговування житлом, особливостей ОСББ 4. Проведено навчання для 40 працівників та працівниць МВП щодо підходу до місцевого розвитку і планування за участі громад 5. Проведено навчання щодо важливих питань людського розвитку для 100 осіб (чол. та жін.)	1. Створено 16 організацій громад 2. 3 них 16 ОСББ 3. Проведено навчання для 91 членів ОСББ (чол. та жін.) з управління та обслуговування житлом, особливостей ОСББ 4. Проведено навчання для 40 працівників та працівниць МВП щодо підходу до місцевого розвитку і планування за участі громад 5. Проведено навчання щодо важливих питань людського розвитку для 121 осіб (чол. та жін.)	80 160 61 125 121

			6. Підтримано 10 ініціатив зі сталого розвитку у сфері жкг, що принесли користь 500 особам	5. Підтримано 12 ініціатив зі сталого розвитку у сфері жкг, що принесли користь 1938 особам	120
--	--	--	--	---	-----

Опис досягнень Програми можна знайти у наступному розділі. Результати, що були досягнуті у сфері реформ законодавства та політики для сталого місцевого врядування та надання послуг відображено у розділі «Реформи у сфері законодавства та політики» (2.1.1); здобутки розвитку інституційного потенціалу управління за широкої участі громадян висвітлені у розділі «Розвиток інституційного потенціалу» (2.1.2); місцеві ініціативи сталого розвитку (2.1.3); досягнення у сфері розвитку людських ресурсів (2.1.4); діяльність щодо розробки рекомендацій з питань муніципального управління та управління проектами відображено у розділі «Менеджмент та ефективність» (2.2), Мобілізація та Використання ресурсів (2.2.3).

2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики

Досвід здобутий на місцевому рівні, особливо у сфері децентралізації і місцевого самоврядування, вноситься ПРООН/МПВСР та Національним форумом міст-партнерів для проведення діалогу і вдосконалення політики. Це здійснюється через дослідження у сфері політики, семінари, конференції, круглі столи, тощо.

А) Новоград-Волинський, місто-партнер ПРООН, відвідали експерти Мінрегіону та представники ЗМІ

Для поширення унікального досвіду співпраці міста з проектом ПРООН/МПВСР, а також реформування міського житлово-комунального господарства, 11 квітня проект ПРООН/МПВСР організував ознайомчий візит для представників ЗМІ до м. Новоград-Волинський, яке є одним з 29 міст-партнерів проекту. У заході взяли участь керівники профільних управлінь Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Експерти Міністерства та кореспонденти ЗМІ поспілкувались з міським головою, представниками ОСББ, громадських організацій міста, оглянули напрацювання міста у рамках ПРООН/МПВСО. Голови міських ОСББ змогли обговорити проблемні питання діяльності об'єднань із керівниками профільних управлінь Мінрегіону.

Фото-1: Громада ОСББ «Кедр» тепло зустрічає гостей

Фото-2: Представники Мінрегіону поспілкувались з міським головою, представниками ОСББ та активних ГО міста

Новоград-Волинська міська рада є партнером ПРООН/МПВСР з 2005 року. Відтоді, у місті широко застосовують підхід розвитку за участю населення та надано підтримку 22 громадам міста у виконанні проектів щодо місцевого сталого розвитку на загальну суму 4,16 млн. грн., які принесли безпосередню вигоду понад 30 тисячам жителів міста. Технічна допомога Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй Новоград-Волинській міській раді доповнювалася підтримкою двох донорів – Швейцарської Конфедерації та Посольства Королівства Норвегії в Україні.

Міською радою та її виконавчим комітетом розроблено «Концепцію розвитку об'єднань співвласників багатоквартирних будинків». Сьогодні в м. Новоград-Волинський створено та функціонує 29 ОСББ, які об'єднують 200 будинків, що налічують 10087 квартир та комунальне підприємство, яке утримує застарілий житловий фонд, що не ввійшов до складу ОСББ. Тепер основна відповідальність за утримання та обслуговування будинків лежить на плечах самих власників.

Місто не має серйозних проблем, пов'язаних із розрахунком та збором квартирної плати, а також затвердженням тарифів на обслуговування житла. Власники квартир самі обирають будинки до складу свого ОСББ, а їх правління наймають управителів, визначають перелік послуг, і тарифи на них. Такі підходи суттєво зменшили витрати, зміцнили фінансовий стан об'єднань. В 2003 році було створено перше об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, а в 2008 році місто попрощалося з останнім ЖЕКом.

Учасниками візиту від Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України були **Ольга Маштакова**, помічниця Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, **Віра Радченко**, заступник Директора Департаменту-начальник відділу нормо проектування Міністерства, **Юрій Юсипець**, начальник Управління житлової політики Міністерства, **Анастасія Пономаренко**, головний спеціаліст Департаменту стратегії реформування житлово-комунального господарства, **Олена Саватєєва**, головний спеціаліст Департаменту стратегії реформування житлово-комунального господарства. Від ПРООН в візиті взяли участь **Ірина Скалій**, менеджер проекту ПРООН/МПВСР та **Галина Смірнова**, спеціаліст з моніторингу за зв'язків проекту ПРООН /МПВСР.

Під час візиту, учасники активно спілкувалися з представниками ОСББ «Колорит», «Кедр», Асоціації ОСББ «Вікторія», мережі навчальних закладів м. Новоград-Волинського та відвідали Центр молодих інвалідів.

В) ПРООН/МПВСР підтримала обговорення Проекту Закону «Про органи самоорганізації населення» проведене Асоціацією районних та обласних рад

14-16 травня в Сумах пройшло обговорення Проекту змін до Закону «Про органи самоорганізації населення» (ОСН), організоване Асоціацією районних та обласних рад на засіданні правління Асоціації. Метою роботи Асоціації є покращення якості життя місцевих громад. Зустріч правління була присвячена кільком питанням пов'язаним зі статутною та організаційною діяльністю асоціації. МПВСР надала підтримку для професійної організації зустрічі та експертну підтримку.

Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР закликала до розширення повноважень ОСН. Ірина Скалій зауважила, що термін повноважень ОСН не повинен бути прив'язаним до терміну повноважень органу місцевого самоврядування і неприбутковий статус організацій такого виду має бути гарантований.

Засідання членів правління розглянуло проект Закону про внесення змін до Закону «Про ОСН» і прийняло рішення провести окреме обговорення проекту на круглому столі. Члени правління, представники ПРООН/МПВСР та фонду Відродження висловили свої пропозиції до Закону і закликали Асоціацію

Фото-3: Проект Закону "Про органи самоорганізації населення" обговорили на засіданні Асоціації районних та обласних рад за підтримки ПРООН

залучити активні ОСН на місцевому рівні до дискусії. Коментарі всіх учасників були зафіксовані Асоціацією. Очікується, що Закон буде передано Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України до кінця 2012 р.

В) Досвід ПРООН/МПВСР у впровадженні інтегрованого поводження з ТПВ представлено на семінарі «Саночистка – 2012»

7 - 8 червня цього року в м. Бердянськ за підтримки Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства проведено Всеукраїнський семінар з питань поводження з побутовими відходами «**Саночистка-2012**». Метою семінару є поширення передового досвіду, визначення шляхів удосконалення системи управління та регулювання, організаційних засад, підвищення рівня і якості послуг у сфері поводження з побутовими відходами. У роботі семінару взяли участь представники міністерств та відомств, заступники голів обласних державних адміністрацій, міські голови, керівники підприємств, установ та організацій, які працюють у сфері поводження з побутовими відходами, представники громадських організацій та зарубіжних компаній.

ПРООН/МПВСР підтримала участь двох представників-місцевих партнерів проекту - **Олександра Овчарука**, заступнику міського голови м. Тульчин (Вінницька область) та **Поліни Сасової**, спеціаліста відділу місцевих ініціатив Рубіжанської міської ради. **Олександр Овчарук** представив інтегрований підхід до вирішення проблем поводження з ТПВ на прикладі Тульчинського району Вінницької області, що застосовується за підтримки ПРООН/МПВСР та DESPRO.

С) Малі міста підняли проблему поводження з твердими побутовими відходами на порядок денний за підтримки ПРООН

Проект ПРООН/МПВСР підтримав обговорення проблеми поводження з твердими побутовими відходами за участі мерів малих міст на VII Щорічній конференції малих міст України. Учасники та учасниці конференції прийняли звернення до Міністерства економіки та торгівлі України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування з конкретними пропозиціями для поліпшення ситуації щодо поводження з ТПВ в малих містах. Конференцію проведено в м. Українка (Київська область) 26-27 червня.

VII Щорічна конференція малих міст України була присвячена темі «Вирішення проблем поводження з ТПВ та впровадження міжмуніципального співробітництва». Ця тема є актуальною для всіх міст і населених пунктів України, адже лише близько 75% населення України охоплено послугами з вивезення побутових відходів, а в сільській місцевості – лише 30%.

Григорій Семчук, заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України нагадав присутнім 6 напрямків реалізації реформи житлово-комунального господарства, закріплених в Загальнодержавній програмі реформування і розвитку житлово-

Фото-4: Леонід Туловський, експерт з контролю якості проекту ПРООН/МПВСР розповів про хід реалізації міжмуніципального проекту

комунального господарства на 2009-2014 роки. Такими напрямками є вдосконалення нормативно-правової бази, поліпшення системи управління, фінансова стабілізація галузі, технічне переоснащення, навчання кадрів та інформаційна робота з громадськістю.

Згідно зі світовою практикою, витрати населення на поводження з побутовими відходами становлять 1% середнього доходу, в той час як в Україні такі витрати дорівнюють 0,2%, що не сприяє впровадженню нових практик збору і утилізації відходів. Не дивлячись на велику кількість проблем у сфері ТПВ, Україна має певні успіхи. Так, завдяки впровадженню в 185 населених пунктах роздільного збирання сміття, роботі 12 сміттесортувальних ліній та 3 сміттєспалювальних заводів щороку переробляють і утилізують близько 8% ТПВ. Про це повідомив **Олександр Ігнатенко**,

директор департаменту благоустрою територій та комунального обслуговування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Леонід Туловський, експерт з контролю якості проекту ПРООН/МПВСР розповів про хід реалізації міжмуніципального проекту із впровадження інтегрованого підходу в поводженні з ТПВ. Цей проект реалізують з метою розв'язання проблем, які існують у сфері поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) в Тульчинському районі, Тульчинська районна державна адміністрація, Тульчинська районна рада, Тульчинська міська рада, Суворівська та Кинашівська сільські ради, за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» та проекту Програми розвитку ООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку».

На думку всіх експертів, паралельно з впровадженням інноваційних практик поводження зі сміттям обов'язково має проходити інформаційна кампанія для населення. Кампанія «**Менше сміття-краще життя**» проходить в Тульчинському районі за підтримки ПРООН/МПВСР і охоплює всі сфери населення – учнів шкіл, студентів, представників місцевих громад, підприємців та ін. **Валерій Весняний**, Тульчинський міський голова сказав: «Інформаційна кампанія, що проводиться в Тульчині, повинна проводитись в усій державі. Необхідно навчити людей цивілізовано поводитись з відходами».

В резолюції конференції учасники звернулись до Міністерства економіки та торгівлі України з проханням вжити заходів для фінансування Державної цільової програми підтримки соціально-економічного розвитку малих міст на 2011-2015 рр, яка передбачає фінансування на придбання спеціальної техніки для вивезення твердих побутових відходів. Також, учасники/ці звернулись до профільного Комітету ВРУ та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства з пропозицією створити робочу групу з напрацювання змін до законодавчих актів, що стосуються обов'язкового укладання договорів на вивезення та утилізацію відходів. Також, запропоновано запровадити державне регулювання тарифів на вторсировни з метою економічного стимулювання сортування твердих побутових відходів, використовувати можливості державного підприємства «Укресресурс» для закупівлі обладнання для сортування, переробки та утилізації твердих побутових відходів в малих містах та законодавчо закріпити механізм міжмуніципального співробітництва.

Більше інформації розміщено на веб-сайті проекту <http://msdp.undp.org.ua/news/p200>

D) За участі високоповажних представників ООН, компанії «Кока-Кола» та Уряду відбулось відкриття відновленого природного джерела в с. Літочки

29 червня 2012 року в околиці с. Літочки Броварського району Київської області відбулося відкриття джерела, відновленого у рамках проекту «Кожна краплина має значення» - спільної регіональної ініціативи Програми розвитку ООН (ПРООН) та Компанії «Кока-Кола» в Україні. У рамках проекту місцева громада розчистила територію біля джерела та його витік, здійснила укріплення ґрунту довкола та облаштувала зону відпочинку поруч.

Глобальний досвід ПРООН у галузі розвитку місцевих громад та забезпечення взаємовигідного партнерства між представниками бізнесу та громадськості успішно впроваджується в Україні, зазначив в ході відкриття **Олів'є Адам**, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН в Україні.

Фото-5: VII Щорічна конференція малих міст України була присвячена темі «Вирішення проблем поводження з ТПВ та впровадження міжмуніципального співробітництва»

«Впродовж багатьох років ми працюємо в різних регіонах України, де застосовуємо підхід, що базується на місцевому розвитку за активної участі громадян. Важливим компонентом цього підходу є те, що в рамках його впровадження значним чином поліпшуються вміння та здатність громад та місцевої влади до ефективного самоврядування, завдяки цьому у людей формується впевненість у своїх силах та здатність власноруч покращувати своє життя та вирішувати свої проблеми», - сказав він. Крім того, в ПРООН переконані, що коли українські громади усвідомлюють відповідальність за свою власну долю, вони

Фото-6: Олів'є Адам, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН в Україні високо оцінив досвід ПРООН у галузі розвитку місцевих громад

спроможні використати свою колективну силу для того, аби допомогти собі самим.

Президент групи Євразія та Африка Компанії "Кока-Кола" **Ахмет Бозер** зауважив: «Кожна краплина має значення - це унікальна програма між ПРООН та компанією «Кока-Кола». Мета цього проекту в Україні – розвинути відповідальне ставлення до води». Ахмет Бозер нагадав про пріоритети та екологічні стратегії компанії, що зосереджуються на таких аспектах: якість та збереження води; управління твердими відходами; попередження забруднення повітря. «Ми підтримуємо цю програму під брендом BonAqua - одним з найвідоміших брендів на українському ринку бутильованої води та надійним партнером у соціально відповідальних проектах». В той час як відновлення джерел служить важливим інструментом досягнення цієї мети, значна увага приділяється освітньому компоненту.

Більше інформації розміщено на сайті проекту <http://msdp.undp.org.ua/news/p217>.

Е) Проект ПРООН/МПВСР представив досвід мобілізації громад в рамках Європейського містечка

За підтримки міста Київ і Делегації Європейського Союзу в Києві проводиться захід під назвою «**Європейське Містечко — Наш Континент. Наше Майбутнє.**» захід проходить з 2 червня 2012 до 1 липня 2012 року під «Аркою Дружби Народів» в м. Київ.

Фото-7: ПРООН/МПВСР представила інфографічний банер, що підсумовує 8-річний досвід підтримки проектів-громад в 16 містах-партнерах

Проект ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» організував майстер-клас з управління відходами: «**Що потрібно робити, аби наші міста не потопали в смітті**». Майстер клас провели 6 червня в рамках тематичного дня «**Врятуймо нашу планету**». **Олена Зарічна**, тренер з «Уроків для сталого розвитку» провела аудит створення відходів домогосподарствами 20 учасників та учасниць майстер-класу.

24 червня в ході тематичного дня «**Урбаністичне бачення – за міста для людей**» проект ПРООН/МПВСР представив інфографічний банер, що узагальнює 8-річний досвід підтримки проектів громад в 16 містах-партнерах проекту.

Також, було представлено виставку малюнків дитячого конкурсу «**Сталий розвиток міст очима дітей**». Цей конкурс був започаткований у місті Івано-Франківськ у 2006-2007 роках за підтримки проекту ПРООН/МПВСР та відтоді став щорічним. В 2011 році конкурс відбувався в рамках проекту «Участь громади у місцевому самоврядуванні через створення ОСББ та соціальне

партнерство», який став переможцем Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. Більше інформації розміщено на сайті проекту <http://msdp.undp.org.ua/news/p214>.

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

ПРООН/МПВСР надає підтримку містам-партнерам у мобілізації місцевих громад жителів для створення організацій громад (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їх асоціацій, громадських організацій шкіл та дитсадків, обслуговуючих кооперативів). Програма також сприяє освітнім установам, громадським організаціям у створенні їх мереж (асоціацій). Такі самоврядні організації засновуються за принципами демократичного врядування. Вони співпрацюють із міськими радами, обласними/районними органами влади для вироблення спільного бачення сталого розвитку. Впродовж 2012 року у цьому відношенні було виконано наступні головні заходи:

- Створено 9 організацій громад (ОГ), які охопили 9 будинків (393 жінок та 354 чоловіків);
- Відповідні дані з інституційного розвитку наведені у Таблиці – II. Таблиця відображає дані по 2 містах-партнерах, які мали певні досягнення в інституційному розвитку протягом кварталу.

Таблиця – II: Інституційний розвиток в містах-партнерах протягом квітня-червня 2012 р.

SN	Місто	Організацій громад	Члені організацій жителів	Жінки	Чоловіки	Кількість будинків	Кількість членів кіп
1	Всього до 2 2012	643	66709	38001	28671	1570	268
2	Прогрес у містах в 2 кв. 2012						
2.1	Джанкой	5	476	403	76	5	-
2.2	Івано-Франківськ	4	582	304	278	4	-
3	Разом в 2 кв. 2012	9	1058	707	354	9	0
4	Всього 2004-2012	652	67767	38708	29025	1579	268

В) ПРООН/МПВСР підтримує впровадження електронного врядування в містах-партнерах

Україна знаходиться на 68 місці в світі згідно з Дослідженням ООН щодо е-врядування -2012. В січні 2011 р. Уряд ухвалив постанову для сприяння участі громадян у розробці державної політики і практик.

В 2012 році ПРООН/МПВСР підтримала впровадження електронного документообігу в м. Вознесенськ та СУЯ муніципальних послуг (ISO 9001:2008) в м. Бахчисарай.

Вставка-I: Як ми підтримуємо надання послуг, орієнтоване на громадянина

54% українців в основному або частково незадоволені якістю послуг, які надаються державою або місцевими органами влади (згідно дослідження, проведеного за підтримки ПРООН). Тому, в березні 2012 року Уряд України взяв на себе зобов'язання здійснити конкретні кроки в напрямку реформи у сфері доброго врядування, доступу до інформації, боротьби з корупцією та впровадженням електронного врядування, схваливши план дій щодо реалізації ініціативи «Відкритий уряд». Але органи місцевого самоврядування, які завжди були в авангарді спілкування з громадянами демонстрували зацікавленість стати орієнтованими на громадянина набагато раніше.

Наш проект розпочав співпрацю з м. Вознесенськ (приблизно 37 тис. населення) в 2006 році, і підтримав його зусилля по впровадженню підходу за участі громад. Впровадження 25 спільних проектів вартістю близько 290 тис. дол., що принесли пряму користь 17,8 тис. громадян (48% від загальної чисельності населення міста) дійсно допомогло зміцнити довіру між громадами та місцевими органами влади. Але, в той же час, громадяни стали більш вимогливими до якості адміністративних послуг. Щоб задовольнити цей попит, місто в рамках проекту ПРООН реалізувало ряд інноваційних проектів.

Місто було у числі перших 10 міст (з 454 міст в Україні), яке впровадило систему управління якістю муніципальних послуг відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001:2001 (який був відвіщений до версії 2008). В рамках цієї ініціативи, були розроблені технологічні та інформаційні карти для 91

адміністративної послуги, які надаються міською радою; Етичний Кодекс посадових осіб виконавчих та інших органів Вознесенської міської ради, Політика якості виконавчих органів Вознесенської міської ради були розроблені і затверджені, і персонал пройшов необхідне навчання щодо якості надання послуг громадянам.

Через 3 роки роботи СУЯ/ISO, муніципалітет зрозумів, що багато процесів і процедур надання адміністративних послуг можуть бути поліпшені шляхом введення електронного документообігу. За допомогою цього проекту, місто комп'ютеризувало адміністративні процеси в органах місцевої влади, а також міжвідомчі процеси і створило системи обробки даних для підтримки всіх функцій взаємодії цих органів з громадянами і бізнесом.

Відразу після реалізації цього проекту, міська влада ініціювала наступний – «Створення центру надання адміністративним послуг». Його метою є надання максимально можливої кількості послуг громадянам відповідно принципу універсаму послуг для забезпечення більшої зручності та ефективності.

В Україні є прекрасні приклади для наслідування. Аналогічний центр, створений в Івано-Франківську широко визнаний в якості успішної практики. Він дозволяє громадянам, сидючи за своїми домашніми комп'ютерами, перевіряти онлайн, які документи вони повинні підготувати, щоб отримати необхідні послуги, а також перевіряти статус своєї заявки за кодом, який вони отримують при подачі документів до Центру. Враховуючи, що 27% українців (10,2 млн. осіб) мають доступ до мережі Інтернет (за підсумками дослідження GFK в 2009), такі проекти мають хороші перспективи для більш широкого залучення місцевих громад до процесів прийняття рішень, і вони, безумовно, даватимуть рекомендації владі щодо подальшого вдосконалення. Як казав Платон, "Це місто є таким, яким воно є, тому, що його громадяни такі, які вони є".

Фото-8: Центр надання адміністративних послуг, створений в м. Івано-Франківськ широко визнаний кращою практикою

Олена Урсу, експерт ПРООН / МПВСР з урядування та сталого розвитку, професійний блог <http://olenaursu.wordpress.com>

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР має на меті покращення якості життя людей. Для цього Програма підтримує реалізацію пріоритетних проектів місцевих громад шляхом надання малих грантів за критеріями рівності, продуктивності і сталості. Ці проекти розробляються для безпосереднього покращення умов проживання.

А) Проекти громад, затверджені протягом кварталу

Протягом 2012, 12 проектних пропозицій місцевих громад було затверджено в контексті ШАРС, в т. числі 5 проектів від м. Рівне, 4 проекти від м. Євпаторія, по одному проекту від мм. Джанкой, Саки та Вознесенськ. Загальна вартість проектів становить 1,16 млн. грн.

Таблиця- III: Проекти місцевих громад затверджені до фінансування в 2012 р. в контексті ШАРС

№	ГО/Мережа	Мета проекту	Загальна вартість, грн.	Співфінансування сторін			Вигодонабувачі		
				ОГ	Міська рада	МПВСР/ ШАРС	Жінки	Чоло віки	Діти
1	Джанкой								
1.1	Громадська організація «Кіровоць»	Будівництво вуличної системи каналізації	175975	22100	100019	53856	16	12	11
2	Рівне								
2.1	ОСББ «Альфа»	Капітальний ремонт під'їздів житлового	159000	34600	99520	24880	88	90	87

		будинку							
2.2	ОСББ «Дім-32»	Капітальний ремонт плаского даху	156128	36026	96082	24020	168	153	77
2.3	ОСББ "Перлина "	Капітальний ремонт між панельних швів	146590	31925	90525	24140	120	100	101
2.4	ОСББ «Соборна 32»	Заміна вікон і дверей в під'їздах багато-квартирного будинку	32942	7628	20251	5063	37	26	15
2.5	ОСББ «Вершина»	Капітальний ремонт електромережі будинку	100943	34475	53174	13294	183	157	130
3	Саки								
3.1	ОСББ 22, Санаторна вул.	Капітальний ремонт двускатного даху	78528	7853	45939	24736	10	3	
4	Вознесенськ								
4.1	ОСББ «Сухомлинського»	Реновація систем водопостачання та каналізації у багато-квартирному будинку	60858	10914	37458	12486	23	15	11
5	Євпаторія								
5.1	ОСББ «Князь - 4»	Ремонт дворової каналізаційної систем	25000	3123	13126	8751	8	6	2
5.2	ОСББ «Промінь»	Заміна старих труб систем водопостачання та каналізації	54294	5879	29049	19366	115	76	32
5.3	ОСББ «Санаторська 8/11»	Ремонт дворової каналізаційної систем	103379	15379	52800	35200	16	14	14
5.4	ОСББ «Серпень 14-16»	Капітальний ремонт похилого даху	64107	6861	34348	22898	10	10	2
	РАЗОМ	*	1157744	216763	672291	268690	794	662	482

Загальна вартість проектів досягнула 1,16 млн. грн., в т. ч. 216 тис. грн. (18,7%) внесено членами організацій громад, 673 тис. грн. (58,06%) внесено міськими радами і 269 тис. грн. (23%) внесено ПРООН/МПВСР з фонду Швейцарської агенції розвитку та співробітництва.

А) Місцеві ініціативи для сталого розвитку за 2004-2012 рр.

Статус завершеності проектів за період впровадження Програми наведений в Таблиці-IV:

Таблиця - IV: Статус завершеності проектів (2004-2012)

#	Рік	К-ть ініційованих проектів	Фінансовий статус завершеності			
			Повністю завершені	75-90%	Менше 50%	Середній рівень завершеності, %
1	2004	11	11	0	0	100,0
2	2005	12	12	0	0	100,0
3	2006	39	39	0	0	100,0
4	2007	77	69	8	0	98,2
5	2008	31	25	3	3	93,5
6	2009	65	52	10	3	95,0
7**	2010	35	31	4	0	98,0
8	2011	19	6	10	3	82,9
9*	2012	12	2	3	1	82,9
	РАЗОМ	301	256	38	10	96,1

Загалом, завершено реалізацію 256 проектів громад в містах-партнерах з початку Програми, 38 знаходяться на фінальній стадії виконання (середній статус виконання 75-90%). 10 проектів виконано менш ніж на 50%.

1.1.4. Розвиток людських ресурсів

Програма досягла суттєвих результатів у підвищенні якості людських ресурсів на різних рівнях для кращого управління місцевим розвитком через спільну участь, громадсько-приватне партнерство, використання інформаційних технологій. 315 осіб з МВП/ОГ/мереж/міських рад підвищили кваліфікацію із питань підходів та принципів Програми через орієнтаційні сесії, тренінги, оглядові візити, конференції, семінари і т. д. Деталі щодо заходів, які сприяли досягненню цих результатів, наведено далі.

Заходи для розвитку людських ресурсів, проведені Програмою, спрямовані на розвиток спроможностей національних та місцевих партнерів для зміцнення врядування за участі громад та сталого розвитку. Загалом, проведено 9 заходів для розвитку людських ресурсів протягом року, з яких 6 заходів проведено МВП в містах-партнерах та 3 заходи – Командою управління проектом в м. Київ. У заходах взяли участь 315 осіб, зокрема 66.03% чоловіків та 33.97% жінок (Таблиця – V).

Таблиця – V: Заходи з розвитку людських ресурсів в 2 кварталі 2012 р.

№	Захід з розвитку людських ресурсів	Кількість заходів		Кількість учасників		
		МВП	КУП ¹ в м. Київ	Жін	Чол.	Разом
1	Тренінг	3	3	126	44	170
1.1	Підвищення обізнаності зі сталого розвитку, ЦРТ, ВІЛ/СНІДу, гендеру, лідерства		1	20	10	30
1.2	Управління проектами (для фокусних груп щодо проектів для сталого розвитку)	1		23	2	25
1.3	Щодо створення ОСББ	2	2	83	32	115
2	Навчальні поїздки /ознайомчі візити	2		25	15	40
3	Семінари/Конференції	1		57	48	105
4	РАЗОМ	6	3	208	107	315

* Кількість учасників наведено без повторення

Заходи для людського розвитку, організовані КУП в м. Києві

Тренінги організовувалися з наступними цілями:

- Навчання для членів/лідерів ОСББ та інших організацій громад;
- Навчання для вчителів в містах-партнерах щодо викладання курсу зі сталого розвитку;

А) Тренінги для ОСББ

18-19 травня 2012 року в конференц-залі Євпаторійської філії Східноукраїнського університету ім. В. Даля, **Леонід Туловський**, експерт ПРООН/МПВСР з контролю якості провів тренінг для 51 представника євпаторійських ОСББ, ініціативних груп, сформованих в багатоквартирних будинках з метою створення ОСББ і службовців органів місцевого самоврядування. Представники ОСББ вирішили створити в Євпаторії мережу ОСББ для захисту прав та інтересів місцевих ОСББ і організувати більш ефективну співпрацю з місцевими органами влади. Лідери та активісти навчилися інтерпретувати відповідні норми українського законодавства, готувати плани розвитку громад, організувати процес закупівель і ефективно спілкуватися з членами ОСББ.

¹ КУП-Команда управління проектом в м. Київ

21-22 травня, **Леонід Туловський** провів навчання в м. Джанкой для 22 представників ОСББ, ініціативних груп, сформованих в багатоквартирних будинках для створення ОСББ і муніципальних службовців. Це був перший в історії міста тренінг для місцевих ОСББ.

Учасники та учасниці ознайомилися з процедурами створення ОСББ, законодавством, що регулює створення та функціонування ОСББ. Зокрема, вони отримали інформацію про майнові права, обов'язки та відносини між власниками приміщень у багатоквартирному будинку, порядок передачі будинку на баланс.

Фото-9: Навчання 22 представників ОСББ в м. Джанкой стало першим тренінгом на тему ОСББ в місті

Програма тренінгів була наступною:

- ☒ Реформа житлово-комунальної галузі в Україні. Досвід інших країн;
- ☒ Огляд законодавства, що регулює створення та функціонування ОСББ;
- ☒ Управлінська і господарська діяльність ОСББ;
- ☒ Земельні питання;
- ☒ ТПВ: роздільний збір ТПВ на міському рівні і в ОСББ. Досвід Швейцарії, Австрії та Німеччини.
- ☒ Заходи з енергозбереження в багатоквартирних будинках: як заощадити гроші і ресурси.
- ☒ Асоціація ОСББ як господарюючий суб'єкт: структура, функції, можливості, оподаткування;
- ☒ Участь ОСББ в місцевих, національних та міжнародних програмах;

В) Тренінги для вчителів щодо сталого використання водних ресурсів

В партнерстві з ГО «Вчителі за демократію та партнерство», проект розробив тренінговий модуль **«Раціональне використання водних ресурсів»** для вчителів. Мета курсу – сформувати в школярів розуміння необхідності сталого розвитку в їх сім'ях, громадах, країні через зміну поведінки і звичок. Окремий розділ присвячений сталому і раціональному використанню водних ресурсів.

Тренінг для вчителів навчав учасників застосовувати інтерактивні техніки і методики організації уроків з різних тем. Він допомагає, використовуючи прості приклади, побачити, що кожен може сприяти збереженню природних водних ресурсів чистими для наступних поколінь.

Таблиця – VI: Розклад тренінгів для вчителів в рамках проекту «Кожна краплина має значення» в 2012 р.

#	Місто-партнер	Дата	Кількість учасників та учасниць
1	Галич (Івано-Франківська область)	1-2 березня	24
2	Гола Пристань (Херсонська область)	5-6 березня	27
3	Джанкой (АР Крим)	28-29 березня	25
4	Вознесенськ (Миколаївська область)	28-29 березня	20
5	Вінниця	2-3 квітня	25
	Разом	*	121

Тренінг допоміг привернути увагу шкільної громади до проблем, пов'язаних зі збереженням водних ресурсів. Уроки «Раціональне використання водних ресурсів» були інтегровані до таких тем

курсу, як «Природнича історія», «Основи споживчих знань», «Охорона здоров'я», а також затверджені як позакласні уроки в 5 містах-партнерах (Новоград-Волинський, Рубіжне, Рівне, Кіровське та Саки). В 2012 році, 121 вчителі взяли участь в тренінгах.

Заходи для розвитку людських ресурсів, проведені МВП

- **Івано-Франківськ.** Ресурсний центр провів тренінг для 33 голів ОСББ, семінар з управління проектами для 25 заступників директорів шкіл, 2 ознайомчі візити для 40 осіб, круглий стіл з підходу залучення громад для 40 осіб.
- **Миколаїв.** За підтримки Миколаївської громадської організації «Фонд розвитку міста Миколаєва» 12,13 квітня проведений тренінг для голів правлінь та бухгалтерів ОСББ міста з питань змін у законодавстві та ведення бухгалтерського обліку ОСББ.
- **Рубіжне.** Засідання комітету з відбору проектних заявок за присутності регіональних ЗМІ (15 учасників); Презентація підсумків першого міського конкурсу благодійних проектів «Добро починається з тебе» для директорів навчальних закладів міста (21 учасники); «Круглий стіл» на тему: «Перспективи виховання дбайливого ставлення до води у мешканців міста Рубіжне» (20 учасників).

2.2 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

2.2.1 Партнери /Зв'язки

Протягом кварталу Програмою було докладено зусилля для налагодження зв'язків з іншими подібними агенціям з метою досягнення синергії. Заходи в цьому напрямку включали такі:

З Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

- Розробка типових навчальних програм для керівників ОСББ та управляючих будинків;

Зі Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва

- Проекти ПРООН/МПВСР та DESPRO надають підтримку впровадженню міжмуніципальному проекту по впровадженню інтегрованого підходу до поводження з ТПВ в Тульчинському районі;

З ГО «Вчителі за демократію та партнерство»

- Проведення тренінгу в мм. Джанкой, Вознесенськ, Галич, Гола Пристань та Вінниця для впровадження курсу «Уроки для сталого розвитку»

2.2.2 Результати комунікаційних заходів

Розповсюдження інформації про Програму протягом кварталу відбувалося у різних формах та на різних рівнях.

А) Мас-медіа та інформація

Було відстежено 91 медіа згадування проекту та його результатів в другому кварталі 2012 р, з яких 44 національного рівня, а 47 – місцевого. Офіційні веб-сторінки були найбільш популярним засобом для висвітлення заходів Програми – 53,93% всіх згадувань, наступним джерелом були національні і місцеві друковані ЗМІ (21,35%), місцеве телебачення (17,98%) та радіо (8,99%).

Таблиця –V: Кількість згадок у мас-медіа в 2 кв. 2012р.

N	Медіа	Національні	Саки	Джанкой	Івано-Франківськ	Рубіжне	1й кв 2012
1	Газети	9	2	2	4	2	19
2	Радіо				8		8
3	ТБ	5		1	10		16
4	Інтернет	30		1	1	16	48
	Разом	44	2	4	23	18	91

Деякі статі розміщено в секції «ЗМІ про нас» на сайті ПРООН/МПВСР <http://msdp.undp.org.ua/pages/p6>

Заходи з комунікацій протягом кварталу включали наступне:

- Експерти ПРООН/МПВСР, DESPRO та Мінрегіону обговорили проблеми, пов'язані з практиками поводження з твердими побутовими відходами, в ході прес-конференції «Тверді побутові відходи. Сміттєзвалища в Україні. Чи загрожує Україні сміттева катастрофа?» проведеної 3 травня в медіа холі інформагенції «Українські національні новини».
- Проект проаналізував 8-річний досвід та уроки проекту і представив їх у формі інфографіки.
- Проведено прес-тур до м. Івано-Франківськ для поширення досвіду участі міста в проекті «Кожна краплина має значення» для 12 журналістів з Західних областей України. Захід проведено 29 травня 2012 р. Журналісти взяли участь в офіційній церемонії відкриття джерела, відновленого в рамках проекту «Кожна краплина має значення».
- В Тульчинському районі проводиться перший етап інформаційної кампанії «Менше сміття – краще життя». В рамках кампанію проводять навчання в місцевих школах, мотиваційні зустрічі з цільовими групами місцевих громад та надають медіа підтримку цим заходам.
- Проект профінансував друк 2000 примірників практичного посібника «Побутові відходи – правила гри ринку», орієнтованого на місцевих посадовців та службовців органів місцевого самоврядування, працівників підприємств сфери ТПВ.

А) Експерти ПРООН/МПВСР, DESPRO та Мінрегіону обговорили проблеми, пов'язані з твердими побутовими відходами

У медіа-холі інформаційного агентства «Українські національні новини» 3 травня проведено прес-конференцію на тему «**Тверді побутові відходи. Сміттєзвалища в Україні. Чи загрожує Україні сміттева катастрофа?**».

Олександр Ігнатенко, директор Департаменту благоустрою територій та комунального обслуговування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України повідомив, що щороку в Україні виробляють близько 50 млн. м куб. відходів (близько 12 млн тонн), що захоронюються на 6 тис. полігонів. 92% всіх відходів іде на захоронення, а решта – переробляється та утилізується. Кількість міст, які впроваджують роздільне збирання постійно зростає. Так, якщо в 2010 році, роздільне збирання здійснювали в 53 містах, а в 2011 – в 130, а 2012 – в 185 населених пунктах. В Україні працюють 14 сміттесортувальних станцій.

Вячеслав Сороковський, експерт з питань децентралізації Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» та **Леонід Туловський**, експерт з контролю якості проекту ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» розповіли про хід реалізації спільного проекту. Міжмуніципальний проект із впровадження інтегрованого підходу в поводженні з ТПВ реалізують з метою розв'язання проблем, які існують у сфері поводження з твердими

побутовими відходами (ТПВ) в Тульчинському районі, Тульчинська районна державна адміністрація, Тульчинська районна рада, Тульчинська міська рада, Суворівська та Кинашівська сільські ради, за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» та проекту Програми розвитку ООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку».

Більше інформації на сайті проекту <http://msdp.undp.org.ua/news/p207>

Фото-10: Більше 20 журналістів національних ЗМІ взяли участь у прес-конференції

В) Проект ПРООН/МПВСР проаналізував 8-річний досвід і засвоєні уроки і презентував їх у формі інфографіки

Інфографіка – сучасний інструмент комунікацій, який дозволяє організувати великий обсяг інформації за допомогою тексту та графіки. Це візуальне представлення інформації, яке дозволяє подати складну інформацію просто і цікаво. Основні правила інфографіки - це простота, викладення однієї ідеї в одному зображенні, зрозумілі символи і позначення і використання малюнків.

Фото-11: Нова інфографіка представила 5 сильних сторін ПРООН/МПВСР

С) Прес-тур до м. Івано-Франківськ для обміну досвідом участі в проекті «Кожна краплина має значення»

Місто Івано-Франківськ було одним з найбільш активних учасників проекту «Кожна краплина має значення» (ККМЗ) серед міст-партнерів ПРООН/МПВСР. Це було пілотне місто, для проведення тренінгу для вчителів щодо раціонального використання водних ресурсів (11-12 квітня 2011 року); спільно з ГО «Здорова дитина» і ГО «Центр муніципального та регіонального розвитку - Ресурсний Центр» місто ініціювало відновлення двох природних джерел: в міському парку і на вулиці Ленкавського. Місто стало одним з двох переможців, які отримали грант від Регіонального Офісу ПРООН в Братиславі і регіонального центру компанії «Кока-Кола» в рамках проекту ККМЗ для встановлення 6 фонтанів питної води у школі № 23 і, нарешті, воно ініціювало дві широкі інформаційні кампанії про важливість збереження водних ресурсів та відповідального ставлення до них.

Саме тому, було вирішено запросити журналістів до м. Івано-Франківськ з метою поширення досвіду міста у вирішенні проблем забезпечення громадян водою належної якості. Прес-тур до Івано-Франківська для журналістів Західного регіону України відбувся 29 травня 2012 року.

Учасники заходу (12 журналістів) відвідали «Центр муніципального та регіонального розвитку - Ресурсний Центр». В ході зустрічі **Тетяна Кудіна**, спеціаліст з координування проектів ПРООН в Україні, представила проект ККМЗ та його діяльність в Україні. **Богдан Білик**, начальник управління економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, представив досвід міста у мобілізації місцевих громад для відновлення природних джерел. **Олег Федоришин**, фахівець Ресурсного Центру, проінформував аудиторію про інформаційні кампанії проведені для відповідального ставлення до водних ресурсів.

Учасники переглянули освітнє відео про проект ККМЗ та відео про виробництво питної води «ВопАqua». Після зустрічі, журналісти відвідали урочисту церемонію відкриття відновленого природного джерела в міському парку, де проходив концерт, підготовлений учнями школи-ліцею № 23.

Журналісти відвідали природничо-математичний ліцей, де було представлено виставку «Вода - джерело життя» та плакати «Три краплі для океану». Пізніше журналісти ознайомились з результатами реалізації проекту «Сприяння підвищенню екологічної обізнаності населення з метою формування відповідального ставлення до водних ресурсів як необхідна умова сталого розвитку регіону» та куштували воду з питних фонтанчиків, встановлених в школі № 23. В результаті прес-туру, створено більше 10 публікацій та 5 відеороликів.

Вставка-II: Проект громади «Відновлення природного джерела в Івано-Франківському міському парку»

м. Івано-Франківськ

Дубовий ліс в минулому і в даний час міський парк ім. Т. Шевченка в м. Івано-Франківськ має 115-річну історію. Завдяки своїй чудовій природі, унікальним старим деревам, свіжому повітрю, кафе і атракціонам для дітей, це мальовниче місце дуже популярне серед жителів Івано-Франківська. Територія парку досить велика, в деяких частинах це справжній ліс. В парку є ставок, до якого надходить вода з природного джерела. Вранці багато людей із сусідніх будинків приходять до парку на пробіжку і роблять фізичні вправи. У денний час, багато пенсіонерів, чоловіки і жінки, прогулюються, сидять, грають в шахи, розмовляють та насолоджуються природою в парку. Можна також побачити багато молодих мам з візочками і малими дітьми, що грають серед квітів і кущів. Підраховано, що щорічно більше 300000 людей відвідують парк для відпочинку. Багато людей, що живуть на прилеглих до парку вулицях, беруть воду з джерела.

Для того, щоб захистити джерело від забруднення необхідно було поліпшити територію навколо джерела, відремонтувати навіс і забезпечити належний відтік води.

Івано-Франківська ГО «Здорова дитина» реалізувала проект у співпраці з міською владою міста і проектом ККМЗ. Реабілітоване природне джерело було офіційно відкрите 29 травня 2012 року.

Фото-12: Офіційне відкриття відновленого джерела в міському парку в м. Івано-Франківськ

Ольга Осауленко, спеціаліст з місцевого розвитку ПРООН/МПВСР

D) Інформаційна кампанія «Менше сміття - краще життя» триває в Тульчинському районі

Перший етап інформаційної кампанії “Менше сміття - краще життя” проведений в Тульчинському районі протягом березня - квітня. Метою першого етапу було мотивувати жителів скоротити використання поліетиленових і пластикових пакетів і упаковки.

В рамках даного етапу проведено навчання та інформаційну діяльність в місцевих школах, мотиваційні зустрічі з місцевими цільовими громадами та надано медіа-підтримку цих заходів. Вінницький прес-клуб обраний виконавцем для здійснення заходів у рамках інформаційної кампанії на місцевому рівні з урахуванням думки місцевих партнерів.

З метою мобілізації місцевого населення брати участь в заходах для очищення міста, проведено міських конкурс “Менше сміття - краще життя” на найчистішу вулицю в м. Тульчин. Конкурс на поробку, зроблену зі сміття був проведений для школярів. Виготовлено екологічні торби та інформаційні плакати з гаслами інформаційної кампанії.

25 травня проведено міський фестиваль в м. Тульчин. Відвідувачі заходу могли навчитися виробляти власноруч екологічні торби зі старого одягу, взяли участь у майстер-класі щодо виробництва поробок з пластику та інших відходів, взяли участь в екологічному квесті, побачили виставку малюнків присвячену сталому розвитку. Організатори провели зустрічі, щоб мотивувати громади виробляти менше відходів. В ході таких зустрічей **Наталія Болховська**, керівник Вінницького прес-клубу та **Андрій Артов**, експерт DESPRO з децентралізації представили міжмуніципальний проект з ТПВ, продемонстрували відео про управління твердими побутовими відходами, поширили літературу з даної теми. Такі зустрічі були проведені з громадами сіл Суворівське і Кинашів, м. Тульчин, групою місцевих дільничних інспекторів і представників Державної служби зайнятості.

Фото-13: Такі листівки були поширені серед жителів 5 ОСББ, що беруть участь в пілотній ініціативі з роздільного збору твердих побутових відходів

E) Дослідження і публікації

Проект ПРООН/МПВСР підтримав друк 2000 примірників посібника «Побутові відходи – правила гри на ринку». Практичний посібник створено для керівників та фахівців органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій, що здійснюють свою роботу у сфері

поводження з побутовими відходами. Зокрема, це стосується таких питань як збирання побутових відходів у тому числі роздільне збирання їх перевантаження, переробка, утилізація, захоронення тощо. Автор – **Олександр Ігнатенко**, директор Департаменту благоустрою територій та комунального обслуговування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів

В 2012 році ресурси різних організацій були використані Програмою, зокрема ресурси ПРООН/Україна, міст-партнерів, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва.

А) Мобілізація та використання ресурсів в розрізі донорів

Загалом, 610 тис. дол. було отримано від різних донорів, в т. ч. 150.0 тис. дол. від ПРООН, 410 тис. дол. від ШАРС, 2,9 тис. дол. від Посольства Королівства Норвегія і 47 тис. дол. внесено містами-партнерами.

Таблиця - VIII: Мобілізація та використання ресурсів в розрізі донорів в 2 кв. 2012 р., дол.

№	Місто/донор	Бюджет на 2012 ***	Використано в 1-му кв.	Використано в 2-му кв.	Разом використано в 2012 р.	Виконання, %
1	Рівненська міська рада	5 358,96	1 608,75	3 683,84	5 292,59	98,76
2	Новоград-Волинська міська рада	841,74			0,00	0,00
3	Кіровська міська рада	934,92			0,00	0,00
4	Голопристанська міська рада	3 149,29			0,00	0,00
5	Українська міська рада	2 350,78			0,00	0,00
6	Могилів-Подільська міська рада	1 471,28			0,00	0,00
7	Нововолинська міська рада	1 718,07	179,38		179,38	10,44
8	Миколаївська міська рада	525,70	459,80		459,80	87,46
9	Долинська міська рада	1 858,32	506,84	1 288,52	1 795,35	96,61
10	Сакська міська рада	2 406,02	1 121,47		1 121,47	46,61
11	Івано-Франківська міська рада	6 886,96			0,00	0,00
12	Джанкойська міська рада	1 508,94		1 226,75	1 226,75	81,30
13	Кагарлицька міська рада	503,25			0,00	0,00
14	Тульчинська міська рада	6 963,74			0,00	0,00
15	Вознесенська міська рада	1 647,75			0,00	0,00
16	Рубіжанська міська рада	6 558,97		5 725,68	5 725,68	87,30
16	Галицька міська рада	1 079,73			0,00	0,00
17	Євпаторійська міська рада	630,95		146,65	146,65	23,24
18	Калинівська міська рада	348,06	321,88		321,88	92,48
19	Бахчисарайська міська рада	622,49	601,88		601,88	96,69
20	ПРООН	150 000,00	68 153,69	1 746,65	69 900,34	46,60
21	ШАРС	409 810,00	16 819,42	91 687,01	108 506,42	26,48

22	Норвезьке Посольство	2 939,13			0,00	0,00
23	РАЗОМ	610 115,05	89 773,08	105 505,09	195 278,17	32,01

* GMS (адміністративні витрати) включено

** Дані базуються на показниках системи Атлас від 07/05/2012.

*** Дані від 07/05/2012.

До кінця другого кварталу було використано 195,3 тис. дол. Загалом, це становить 32,01 % виконання бюджету 2012 року.

2.2.4. Зовнішнє оцінювання Програми

Зовнішня оціночна місія проекту ПРООН/МПВСР була проведена з 27 травня по 8 червня. Місію організувало Швейцарське бюро співробітництва. В рамках місії Україну відвідали консультант Фелікса фон Сурі і його помічниця Олена Крилова.

У контексті ПРООН/МПВСР учасники місії зустрілися з представниками Асоціації районних та обласних рад, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національної академії державного управління, Асоціації малих міст та проекту ЄС/ПРООН "Підхід до місцевого розвитку, орієнтований на громаду -2". Місія відвідала міста-партнери Рівне, Вінниця, Калинівка, Тульчин, Бахчисарай, Саки та Євпаторія.

У Рівному, учасники місії зустрілися з представниками МВП, Асоціацією ОСББ, взяли участь у робочій зустрічі Муніципальної ради сталого розвитку за участю представників громадських організацій, депутатів міської ради, працівників виконавчого комітету міської ради. Крім того, гості відвідали ОСББ «Газда», ОСББ «Данила Галицького, 4», ГО «Шкільна мережа м. Рівне» і спілкувався з місцевими громадами про досвід реалізації проекту.

Фото-14: Зустріч з місцевими громадами в м. Рівне

Фото-15: Учасники місії в м. Бахчисарай

Вставка-III: Резюме звіту про зовнішню оціночну місію проектів DESPRO і МПВСР, що реалізуються за підтримки ШАРС (уривок)

МПВСР є важливою допомогою (Україні) через підхід проекту, що орієнтується на попит і здатність просувати весь спектр принципів доброго врядування в містах-партнерах. Проект МПВСР зайняв особливе місце в житловому секторі. Цей проект ефективний у зміцненні потенціалу муніципалітетів по впровадженню інновацій в управління та місцеве врядування, в тому числі співпраці з громадами в поліпшенні житлової і соціальної інфраструктури, контролі якості муніципальних послуг, електронному врядуванні, прозорості у спілкуванні, і сприянні енергоефективності. Проект також сприяв вдосконаленню організаційної спроможності громадян, хоча сталість організацій громад, що пов'язані з соціальною інфраструктурою все ще потребує покращення, особливо в невеликих містах. Найбільш вражаючими є досягнення МПВСР в у сфері мобілізації громадян для формування об'єднань співвласників багатоквартирних

будинків у якості моделі для заохочення участі громадян, власності та відповідального управління житлом. Ці об'єднання все ще знаходяться на ранній стадії, і їм належить довести, що вони можуть ефективно функціонувати в довгостроковій перспективі. Хоча МПВСР вдалося пов'язати свою діяльність в житловій сфері до енергозбереження та утилізації твердих побутових відходів (через міжмуніципальне співробітництво та партнерство з DESPRO), ще зарано оцінювати вплив у цих сферах. Сталість досягнень проекту в значній мірі залежить від спроможностей, створених в містах-партнерах для підтримання інновацій та співфінансування ініціатив громад з бюджету... Обидва проекти співпрацюють, а також з проектом ШАРС, що впроваджується Радою Європи та іншими заходами донорів у сфері.

Фелікс фон Сурі, Олена Крилова

Розділ ТРЕТІЙ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

- 3.1. Нагромадження досвіду, р. 37
- 3.2. Плани на майбутнє, р. 37

3.1 НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці з зацікавленими сторонами, МПВСР є успішною у демонстрації цінності підходу за участі громади і соціальної мобілізації на місцевому рівні. Також протягом кварталу були досліджені та використані можливості національного рівня щодо сприяння розповсюдження підходу Програми. Проте існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей.

А) На основі досвіду роботи Програми за рік були визначені такі *можливості*:

- 1) Досвід підтримки інформаційних кампаній в містах-партнерах, виконавцями яких були місцеві ГО виявився успішним. Завдяки інформаційним кампаніям було досягнуто широку громадськість, надруковано публікації в ЗМІ, розроблено велику кількість комунікаційних продуктів, створено та поширено відео проекту «Кожна краплина має значення».
- 2) Використання інфографіки допомогло проаналізувати сильні сторони проекту та забезпечити наочність донорів. Інфографіка стала популярною серед місцевих партнерів.
- 3) Проблеми розвитку, які потребують вирішення, були виявлені в ході реалізації Програми – енергоефективність в багатоквартирних будинках і громадському секторі, міжмуніципальна співпраця, в т.ч. з ТПВ, е-врядування. Ці напрямки повністю співпадають з пріоритетами Уряду України і були підкреслені містами-партнерами.
- 4) МПВСР активно застосовує веб-ресурси та соціальні медіа для інформування партнерів про результати Проекту. Ці інструменти підвищили ефективність в оперативному донесенні інформації до цільової аудиторії.
- 5) Завдяки постійному навчанню, що проводить команда МПВСР для спеціалістів МВП та місцевої влади, накопичено значний досвід та спроможність. Працівники МВП є ресурсними особами в сфері підходу за участі громад, їх залучають до різних національних заходів в якості експертів та консультантів.
- 6) МПВСР нагромадила значну кількість історій успіху, які можуть бути цінними для просування національної реформи житлово-комунального господарства. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства готове поширювати досвід МПВСР.

У процесі реалізації Програми виникають **труднощі**, особливо пов'язані з таким:

- Брак ресурсів в проекті для підтримки ініціатив місцевих громад для сталого розвитку в усіх містах.

3.2. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

В 2012 р. Програма зосереджуватиметься на наступних заходах:

- Підтримати дослідження для включення підходу за участі громади у національну політику для поліпшення надання громадських послуг;
- Провести діалог / організувати заходи для ЗМІ з організації круглих столів для сприяння реформ місцевого самоврядування та житлово-комунального господарства;
- Організувати тренінги для місцевих / національних службовців з ключових питань місцевого самоврядування;
- Розробити та пілотувати навчальну програму для керівників та ОСББ та управителів будинків у партнерстві з Міністерством
- Підтримати муніципалітети у провадженні інноваційних практик місцевого самоврядування через соціальні медіа;
- Провести тренінги для місцевих громад щодо управління та обслуговування житлового фонду, ОСББ;

- Провести техніко-економічне обґрунтування та кампанії з міжмуніципального співробітництва з ТПВ;

ДОДАТКИ

- 1) Фінансовий статус місцевих ініціатив для сталого розвитку, що реалізуються за підтримки Швейцарської Конфедерації, грн., 40**
- 2) Контактна інформація, 42**
- 3) Команда реалізації проекту, 44**

Додаток – І: Фінансовий статус місцевих ініціатив для сталого розвитку, що реалізуються за підтримки Швейцарської Конфедерації, грн.

#	Мета	К-ть трансакцій 2012 р.	Загальна сума, сплачена до кінця 2 кв. 2012 року у співфінансуванні		Загальна сума для сплати в майбутньому		Статус завершення проекту (%)
			Фонд ШАРС	Міська рада	Фонд ШАРС	Міська рада	
2009							
1,0	Кіровське						
1.1	ОСББ "Леніна"		10800,0	16200,0	1200,0	1800,0	0,9
1.2	Місто Кіровське**		52500,0		7000,0		0,9
1.3	ОСББ "Молодіжний 10"		2052,0	3078,0	11628,0	17442,0	0,2
1.4	ОСББ "Гірняцький 2"		13770,0	13770,0	1530,0	1530,0	0,2
3	Новоград-Волинський						
3.1	ОСББ "Звягель"		54000,0	54000,0	6000,0	6000,0	0,9
2010							
1	Миколаїв						
1.1	ОСББ "Зелений барвінок"	1,0	18511,2	34377,9			1,0
1.2	ОСББ "Вектор"		42528,5	78981,4	4725,4	8775,7	0,9
2	Долина						
2.1	ОСББ "Обліски-Затишок"	1,0	78920,1	96457,9			1,0
2.2	ОСББ "Каштан на облісках"	1,0	31081,9	37989,1			1,0
2.3	ГО "Піклувальна рада дитячого садочка "Золота рибка"		85252,5	104197,5	12189,6	14898,4	0,9
3	Львів						
3.1	Львівська міська рада**		33982,5				1,0
4	Саки*						
4.1	ОСББ "Лад"	1,0	786,5	9612,9			1,0
4.2	ОСББ "Согласіє"	1,0	7423,8	72885,2			1,0
2011							
1,0	Долина						
1.1	ОСББ "Затишна оселя на Незалежності 2"		17234,6	25852,0	1915,0	2872,4	0,9
1.2	ОСББ "Поштарочка"		3349,6	5024,4	18981,2	28471,8	0,2
2	Джанкой						
2.1	ГО "Світлячок"	1,0	63680,0	95520,0			1,0
3	Бахчисарай						
3.1	ГО "Буратіно"	1,0	46478,0	46478,0			1,0
3.2	Бахчисарайська міська рада (ISO)		4412,4		25003,6		0,2
4	Калинівка						
4.1	ГО "Малятко-Калинівчатко"	1,0	27000,0	27000,0			1,0
5	Рівне						
5.1	ОСББ "Оріба-Північ"	1,0	27301,8	81905,3			1,0
5.2	ОСББ "Галицького-4"	1,0	33341,3	100023,8			1,0
5.3	ЖБК "Будівельник"	1,0	34858,0	104574,0			1,0
5.4	ЖБК "Електроапарат-2"	1,0	41650,5	124951,5			1,0
6	Вознесенськ						
6.1	ОСББ "Нова доба"		43134,9	100648,2	4792,8	11183,1	0,9

6.2	Вознесенська міська рада	2,0	99400,0				1,0
7	Тульчин						
7.1	Тульчинська міська рада	1,0	60000,0				1,0
8	Рубіжне						
8.1	ГО "ГО загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 «Крапелька щастя»	2,0	29808,0	44712,0	3312,0	4968,0	0,9
9	Євпаторія						
9.1	Товариство співвласників 36-кв. будинку "Меркурій"	1,0	9331,2	11404,8			1,0
9.2	ОСББ "Будівельник"		23352,3	28541,7	2594,7	3171,3	0,9
10	Нововолинськ						
10.1	Асоціація ОСББ "Жовтневе"	1,0	9287,2	13930,8			1,0
2012							
1	Вознесенськ						
1.1	ОСББ "Сухомлинського"				12486,0	37458,0	0,0
1.2	Вознесенська міська рада	1,0	15362,3		87052,8		0,2
2	Джанкой						
2.1	ГО "Кіровоць"				53856,3	100018,8	0,0
3	Євпаторія						
3.1	ОСББ "Санаторська, 8/11"				35200,0	52800,0	0,0
3.2	ОСББ "Серпень 14-16"				22898,4	34347,6	0,0
3.3	ОСББ "Промінь"				19366,0	29049,0	0,0
РАЗОМ			431609,0	521549,8	44273,0	50446,1	0,9
		20,0					

Додаток – II:**Команда впровадження проекту****Персонал проекту**

Ірина Скалій
Олена Урсу
Галина Смірнова
Леонід Туловський
Олександра Юдина
Лідія Мовчан
Ольга Осауленко
Андрій Руденко

Муніципальні команди реалізації

Івано-Франківськ	Богдан Білик Олег Федоришин	Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
Рівне	Петро Вахнюк Олена Казьмірчук	Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)
Житомир	Борис Пахолюк	Муніципальний координатор програми (2011)
Галич	Оксана Стефунько Зоряна Мартинюк	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
Миколаїв	Алла Манакова	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
Новоград-Вол.	Ірина Гудзь	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
Кіровське	Сергій Полисюк	Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер)
Кагарлик	Любов Павленко	Муніципальний координатор програми (січень 2011)
Гола Пристань	Ніна Шаманська Анна Сергеева	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
Вознесенськ	Олександр Заїка Юлія Гуртова	Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Грудень 2008 – дотепер)
Українка	Оксана Кирилюк	Муніципальний координатор програми (2011)
Нововолинськ	Олена Шаповал	Муніципальний координатор програми (2011)
Львів	Наталія Міхнова	Муніципальний координатор програми (серпень 2010 – дотепер)
Рубіжне	Ірина Божич	Муніципальний координатор програми (березень 2007 – дотепер)
Долина	Олександр Кізіма	Муніципальний координатор програми (червень 2007 – дотепер)
Тульчин	Сергій Гаггат Олександр Мельник	Громадський активіст (червень 2007 – дотепер) Муніципальний координатор програми (серпень 2007 – дотепер)
Саки	Сергій Гнатюк	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Джанкой	Зера Емірсалієва Дорогун Ірина	Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер) Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Бахчисарай	Абдулаєв Алі	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Щолкіно	Пустоветова Ніна	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Нижньогірський	Азаренко Юрій	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Зуя	Кириленко Світлана	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Красногвардійське	Семашко Геннадій	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Первомайське	Ромаш Галина	Муніципальний координатор програми (квітень 2009 – дотепер)
Євпаторія	Джулай Олександр	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)
Новоозерне	Сідельнік Наталія	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер)

Наші контакти:**ПРООН/ Муніципальна програма врядування та сталого розвитку**

01601, м. Київ, вул. Еспланадна, 20, поверх 7-й (к. №713-715),

Тел.: 584-34-75, факс.: 584-34-76

<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: mgmdp.info@undp.org.ua

Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН –
Oksana.Remiga@undp.org

Ірина Скалій, Менеджер Проекту ПРООН/МПВСР-
iryna.skaliy@undp.org

Міські ради – партнери**Бахчисарай, АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Абдулаєв Алі Фахрієвич
Адреса: 98400, м. Бахчисарай, вул. Сімферопольська, 14
Тел.: (06554) 4-04-61, E-mail: rubanenko-k@rambler.ru
<http://backhchisaray.zxq.net/>

Вінниця

Муніципальний координатор проекту: Кістіон Володимир Євсейович

Адреса: 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, оф. 503

Тел.: (0432)59-53-09, E-mail: osbb@vmr.gov.ua

<http://vinnytsya.osp-ua.info/>

Вознесенськ, Миколаївська обл.

Муніципальний координатор проекту: Заїка Олександр Анатолійович

Адреса: 56500, м. Вознесенськ, вул. Леніна, 41

Тел.: (05134)4-26-74, E-mail: vpmai@mail.ru

<http://voznensensk.org/>

Галич, Івано-Франківська обл.

Муніципальний координатор проекту: Стефунько Оксана Михайлівна

Адреса: 77101, м. Галич, майдан Різдва, 16

Тел.: (03431)2-21-88

E-mail: oksana.stefunko@mail.ru

<http://www.galych-rada.gov.ua>

Гола Пристань, Херсонська обл.

Муніципальний координатор проекту: Шаманська Ніна Миколаївна

Адреса: м. Гола Пристань, вул. 1 Травня, 14

Тел.: (05539)2-69-79, E-mail: sergeeva@online.ua

<http://golapristan.org>

Джанкой, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Дорогун Ірина Валентинівна

Адреса: 96100, м. Джанкой, вул. Карла Маркса, 15

Тел.: (06564)4-10-75, E-mail: Eko_dzhan@rambler.ru

<http://dzhankoi-rada.gov.ua/>

Долина, Івано-Франківська обл.

Муніципальний координатор проекту: Кізіма Олександр Романович

Адреса: 77500, м. Долина, вул. Грушевського, 11, 2-й поверх

Тел. (03477)2-52-30, E-mail: SergEs@meta.ua, centr.prr@meta.ua

<http://rada.dolya.info/>

Євпаторія, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Стрельбицький Сергій Валентинович

Адреса: м. Євпаторія, ул. Карасєва, 4, к. 1

Тел. (06569)4-45-14, E-mail: spip@meta.ua

<http://www.kalamit.info/>

Житомир

Муніципальний координатор проекту: Борис Пахолюк

Адреса: 10014, м. Житомир, майдан С. П. Корольова, 4/2,

Тел.: (0412) 48-12-00, E-mail: municipal.zt@gmail.com

<http://www.zt-rada.gov.ua/>

Зуя,**АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Кириленко Світлана Василівна

Адреса: 97630, АР Крим, Білогірський р-н, Зуя, вул. Шосейна, 64

Тел.: (06559)2-61-30, E-mail: zuyapossovet@rambler.ru

<http://zujapossovet.org.ua/>

Івано-Франківськ

Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович

Адреса: 76015, м. Івано-Франківськ, вул. Дністровська, 26

Тел.: (0342)50-98-83, E-mail: bilyk@mvk.if.ua

<http://www.mvk.if.ua>

Кагарлик, Київська обл.

Муніципальний координатор проекту: Павленко Любов Миколаївна

Адреса: 09200, м. Кагарлик, вул. Якіра, 1, каб. 8

Тел.: (04573)6-09-93, E-mail: fedorchenkom_rada@ukr.net

<http://kagarlyk.org.ua/>

Калинівка, Вінницька обл.

Муніципальний координатор проекту: Щьов Олександр Васильович

Адреса: 22400, м. Калинівка, вул. Дзержинського, 47

Тел.: (04333)2-38-09

e-mail: kalynivka-vpi@i.ua, <http://kalynivka.vn.ua/>

Кіровське, Донецька обл.

Муніципальний координатор проекту: Полісюк Сергій Володимирович

Адреса: 86300, м. Кіровське, вул. Шахтарська, 39

Тел.: (06250)6-39-51, E-mail: kirovskcity@i.ua

<http://www.kirovskoe.com.ua>

Красногвардійське, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Дорошенко Вікторія Анатоліївна

Адреса: 97000, смт Красногвардійське, вул. Совєцька, 3, Тел.: (06556) 2-38-20,

E-mail: possovet07@list.ru, <http://krasnogvardeyskoe.zxq.net/>

Львів

Муніципальний координатор проекту: Міхнова Наталія Олегівна

Адреса: 79006, м. Львів, пл. Ринок, 1

Тел.: (032)297-58-10, E-mail: projects@city-adm.lviv.ua

<http://www.city-adm.lviv.ua>

Миколаїв

Муніципальний координатор проекту: Богославець Іван Іванович

Адреса: 54030, м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, 7

Тел.: (0512)47-17-04, E-mail: departament_nik@mail.ru

<http://www.gorsoviet.mk.ua>

Нижньогірський

Муніципальний координатор проекту: Азаренко Юрій Григорович

Адреса: 97100, Нижньогірський, 8-а Шкільна, Тел.: (06550) 21-69-

4, E-mail: nig-possovet@mail.ru, www.nig-rada.gov.ua

Нововолинськ, Волинська обл.

Муніципальний координатор проекту: Савік Едуард Анатолійович

Адреса: 45400, м. Нововолинськ, просп. Дружби, 27

Тел.: (03344)32335, E-mail: nvkonk@novovolynsk-rada.gov.ua

<http://www.novovolynsk-rada.gov.ua>

Новоград-Волинський**Житомирська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна

Адреса: 11700, м. Новоград-Волинський, вул. Шевченка, 16, каб.11

Тел.: (04141)5-22-15, E-mail: mvp_nv@ukrpost.ua

<http://www.novograd.osp-ua.info>

Новоозерне, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Сідельнік Наталя Іванівна

Адреса: 97491, АР Крим, смт Новоозерне, вул. Героїв

Десантників, 3

Тел.: (06569) 4-60-28, E-mail: novsovet@planar.bz

www.novoozerno.net

Первомайське, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Ромаш Галина Геннадіївна
Адреса: 96300, смт. Первомайське, вул. Совецька, 3
Тел.: (06552)9-12-33
E-mail: possovet2@yandex.ua
<http://1mayskoe.zxq.net/>

Рівне

Муніципальний координатор проекту: Вахнюк Петро Сидорович
Адреса: 33000, м. Рівне, вул. Поштова, 2
Тел.: (0362)63-36-66, E-mail: ludmyla1980@mail.ru, petr.vahnyuk@mail.ru
<http://www.city-adm.rv.ua>

Рубіжне, Луганська обл.

Муніципальний координатор проекту: Божич Ірина Володимирівна

Адреса: 93011 м. Рубіжне, пл. Леніна, 2, оф. 489
Тел.: (06453)6-20-75, E-mail: iniciativ@rambler.ru,
<http://www.rubizhne.lg.ua>

Саки, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Гнатюк Сергій Ярославович
Адреса: 96500, АР Крим, м. Саки, вул. Леніна, 15
Тел.: (06536) 2-55-90 E-mail: gorsovetsaki@mail.ru
<http://www.saki-rada.gov.ua>

Тулчин, Вінницька обл.

Муніципальний координатор проекту: Овчарук Олександр Сергійович
Адреса: 23600, м. Тулчин, вул. Леніна, 1, оф. 114
Тел.: (04335)2-28-99, E-mail: dasti11@yandex.ru,
<http://tulchyn-rada.org.ua/>

Українка, Київська обл.

Муніципальний координатор проекту: Оксана Кирилюк
Адреса: м. Українка, пл. Шевченка 1, E-mail: v.poltavets@gmail.com
<http://www.ukrainka.org>

Щолкіно, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Пустоветова Ніна Василівна
Адреса: 98213, Ленінський район, м. Щолкіно, а/с 18
Тел.: (06557) 53073, E-mail: eolgai@yandex.ru, bolpus@mail.ru
<http://schelkino.org>